

20. december 2017
Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu
Naalakkersuisoqarfik

OPP-mut ilitsersuut - missingersuusiaq

Piffissaq tusarniaaffik 20. december 2017 – 20. januar 2018

Imai

SIULEQUT.....	3
OQAATSIT NASSUIAATAAT	5
1. OPP-MUT ILITSESUUT	8
<i>Allaqaasiut</i>	8
2. OPP ATORLUGU OPP-MULLUUNNIIT ASSIGUSUMIK ISUMAQATIGIISSUSIORNISSAMUT EQQARSAASERSORNERMUT ILITSESUUT ALLORIARNIKKAARTOQ.....	13
<i>Alloriarneq 1 – naleqquttuuneranik nalilersuineq</i>	17
<i>Alloriarneq 2 – aningaasartalersueriaasissamik toqqaaneq</i>	19
<i>Alloriarneq 3 – aqutsinissamut sinaakktissat (OPP-mut namminersortunik aningaasalersorneqartussamut aamma atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersuinissamut periusissatut tulluartoq)</i>	22
<i>Alloriarneq 4 – aningaasartaqassutsimut nalilersuineq</i>	24
<i>Alloriarneq 5 – OPP-mut atatillugu taarsigassaqaalerneq</i>	26
<i>OPP-mik isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu pisussaaffiliinerit naatsorsorneqartarnerinik ilangussineq</i>	28
<i>Tunuliaqutaa</i>	30
1. <i>OPP-mik periuseq qangatut ittoq</i>	30
2. <i>OPP niueqatigiinnikkut iluanaarniarfittalik</i>	33
3. <i>Atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periuseq</i>	34
<i>Aningaasat tamarmiusut aamma ajutoorfiusinnaasunik naatsorsuineq</i>	34
ILANNGUTAQ 2 – TAMAKKIISUMIK ANINGAASANIK NALILERSUINERMUT ASSERSUUT.....	38

Siulequt

OPP pillugu Namminersorlutik Oqartussat aamma Kommunit killeqartumik misilittagaqarput. Nunanili killerni allani ukiuni kingullerni arlalinni OPP-ip soqutigineqarnera annertusiartorsimavoq. Nunarsuarmi aningaasarsiornikkut suleqatigiiffiup OECD-ip, naatsorsuutigaa, suliarineqartartut OPP-mut assingusut amerliartuinnartut ukiuni aggersuni ingerlanneqartalerumaartut OPP-mik OPP-mullu assingusunik suliat ilisimaneqaleralluinnarneri ilutigalugit. OPP siammaakkaluttuinnarneranut aallaaviusoq tassa, OPP-mik suliaq eqqortumik sumiiffeqartillugu tassaalersimammat sakkoq patajaatsoq, suliap piffissaq eqqorlugu inerneqarnissaanut, missigersuutit qaangernagit akilimmik suliarineqarnissaanut, kiisalu suliap qaffasissumik pitsaasuunissaanik qulakkeerinninnissamut.

OPP aalajangiisartunit isigineqarsinnaavoq sanaartugassanut annertuunut aningaasalersuinissamut aqut ajornannginneq, imaluunniit aningaasanut inatsimmi aningaasaqarnermut pituttuisut naliginnaasut avaqqullugit periarfissaq. OPP-li soqutiginarnerpaasarpog, OPP aqutugalugu aningaasaqarnermut kisitsisitigut atituumik annerusumillu siammaassisoqarsinnaagaangit pisortat aningaasalersorlugit ingerlataannut sanilliullugu.

Soorlulittaaq nunarsuatta kitaamiuini allanissaaq taamaattoq, nunatsinnissaaq pisariaqartitsisoqarpoq kissaateqartoqarlunilu sumiiffinni arlalinni attaveqaateqarnertigut annertuunik sanaartortoqarnissaanut. Tamakku nunatsinni saqqummerarput namminersorlutik oqartussat attaveqaateqarnertigut aningaasaliinissamut pilersaarusiaanni aamma kommunit pilersaarusioneranni, OPP atorlugu periarfissaasorinartuni.

Napatitsinermit Siuariartortitsinernullu pilersaarusiame 2016-meersumi Naalakkersuisut pingaartippaat namminersorlutik oqartussat aningaasarsiornikkut pisinnaasaasa qaffassarneqarnissaat aamma OPP-mut ilitersuusiornissaaq, tassuunakkut siumut isigaluni OPP ingerlanneqarsinnaassammat ilutigalugu isumaqatigiissuteqartarnerit akisussaaffigineqarnerisa inissinneqartarnissaat suliarineqartarnissaallu eqqarsaatigalugit.

Ilitersuut taanna aningaasaqarnermut naalakkersuisoqarfimmut susassaartumut akisussaasumullu atasassaaq, OPP-p aqunneqartarnissaanut OECD-mi innersuussutigineqartut najoqqutaralugit.

OPP-mik isumaqatigiissutit imaqartarsinnaasarput akilersuinissamut tunngasunik, nunatta karsianut kommuninullu, isumaqatigiissutinik taamaattunik atuisunut, aningaasaqarnikkut annertuunik pituttuisunik, nalorninartunilluunniit ajutoorutaalersinnaasunik. OPP-mik atuiniaaraanni tamanna pisussaavoq missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi aalajangersakkat tunaartaralugit, matumanissaaq § 6, §24 aamma § 33 tunngavigalugit, taakkunuuna aalajangersarneqarmat namminersorlutik oqartussat kommunillu atorniarnissaannut allanillu taarsigassarsiniarnissaannut, attartornernut isumaqatigiissusiornissaannut, pisortat namminersortullu piginneqatigiinnissaannut il.il. malittarisassaat.

OPP-mik isumaqatigiissuteqarnerni tamani, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat, kommunit, aktieselskabit kommuninit Namminersorlutillu Oqartussanit pigineqartut, toqqaannartumik toqqaannanngitsumilluunniit peqataanerini, isumaqatigiissutini ataasiakkaani tamani tamakku tamatigut ilanngunneqartassapput naatsorsueriaatsini malitassani taarsigassarsimanernut pisussaaffiit aallaavigalugit. Taakkununga ilanngunneqartussaapput

landskassip, kommunit, aktieselskabillu pisortat pigisaasa, Landskassip Naatsorsuutaannut akiitsuisa tamarmiusut katinneri, kommunip pineqartup naatsorsuutaaniittut. Pisortatigoortumik matumunnga tunngavissaq qulakkeerneqassaaq, namminersorlutik oqartussat kommunillu missingersuusiornermut naatsorsuusiornermullu inatsisaannut 2016-imeersumut malitseqartitsinikkut.

Soorunalimi aamma aningaasaliinissamut akuersissuteqarnissaq pisassaaq OPP-mik isumaqatigiissutip akuerineqarneranut atatillugu, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat peqataagaangata, tamanna aningaasanut inatsisikkoorsinnaavoq imaluunniit Inatsisartut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu ataatsimiititaliaannut saqqummiussinikkut.

OPP-mik isumaqatigiissuteqartarnej nutaajuvoq, tamatumalu malitsigisaanik aningaasartuutit amerlanerusarlutik, assersuutigalugu ataatsimoortumik suliarinnittussarsiornernut naleqqiullugit. Tassunga ilaavoq OPP-mik isumaqatigiissutinik atuinerup piumasaqaatitarimmagu pisortani pisinnaasat allaanerunissaat nalinginnaasunik sullissisussarsiortarnernut naleqqiullugu. Pingaaruteqartuuvoq pisinnaasanik eqqortunik pissarsisinaanissaminut pisortat qulakkeerinnissinnaaneri, OPP-ip atorneqarnissaanut aalajangiisoqartinnagu.

Taamaattumik saqqummersitaq una ilitsersuutillu imarisai kisimiillutik atorneqarsinnaanngillat, kisiannili OPP-mik isumaqatigiissutit atorlugit sanaartugaasinnaasunut aalajangersimasunut pisariaqarluinnartumik misissueqqissaarnissanut arlalinnut aalajangiinissamut tunngavilersuutissanut ikiortissatut isigineqassalluni.

Saqqummiussaq una ilitsersuutaaneruvoq, malitseqartinneqassallunilu nalunaarusiamik namminersorlutik oqartussat kommunillu missingersuusiornermut naatsorsuusiornermullu inatsisaannut malittaasussamut. Kiisalu *“Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni sunniuteqaatissanik naliliinermi saqqummiussinissamut ilitsersuut-mut”*(april 2015), una tapertassatut suliaavoq.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik

Oqaatsit nassuiaataat

Aningaasat tamarmiusut: Aningaasat tamarmiusut tassaapput aningaasartuutit tamarmik illumik pigisaqarnermut, sanatitsinermit, ingerlatsinermit, aserfallattaaliornermit atuinernullu tunngassuteqartut illuutip atuuffia tamaat ataatsimut isigalugu. Sanaartugassat sivilisunerusumik piffissalersornerisigut, ilanngullugit ilusilersornerani sananeqarneranilu assersuutigalugit atortussat suut toqqarneqarneri sanariaatsillu sorliit atorpeqassanersut, malitsigisaanik ingerlatsinermit aserfallattaaliuinernullu aningaasartuutit piffissamut sivilisunerusumut siaarnerisigut, sanaartornermi aningaasartuutissat appasitsinneqarsinnaapput.

Aningaasanik missingersuusiornermit misissueriaaseq: Ingerlatsinermi aningaasartuutissat kingunerisassaannik naatsorsuineq, suliariniakkap sanaartortussanut sunniutissai eqqarsaatigalugit. Landskassip (imaluunniit kommunip karsiata) akuliutsinneqarnerani, aningaasallu kaaviiartinneqarnissaannut atatillugu, aningaasanik missingersuusiornermit misissueriaaseq atorpeqartussaavoq, nalilersorniarlugu suliasap aalajangersimasup aningaasaqarniarnermit politikki ajornerulersissaneraa pitsaanerulersissaneraaluunniit.

Atugarissaarnissamut aningaasassanik misissuineq: Sanaartugassap aalajangersimasup ataatsimoortumik inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut atugarissaarnissamut sunniutissaannik naatsorsuineq. Suliap tuniluuttumik sunniutissaanik killiliinissamut ajornartorsiutaasinnaasunik ilaatigut pilersitsisinnaavoq, aamma iluaqutissanik niueqatigiinnikkut pilersinneqanngitsunik pilersitsisinnaalluni, assersuutigalugu suliap avatangiisinut sunniutaasigut. Iluaqutissat taamaattut tarratigut akigitinneqartunik taaneqartartut misissornerisigut ilanngunneqarsinnaapput imaluunniit 'benefit-transfer' atorlugu nalilersueriaatsit atorlugit.

OPP: Pisortat namminersortullu peqatigiillutik suleqatigiinnerat isumaqatigiisummik atsiukkamik tunngaveqartoq pisortat suliakkiisut/suliarinnittussallu akornanni, tassaanagerusarpoq sanaartugassap piareersarnera, sananeqarnera, ingerlanneqarnera aamma aserfallattaaliornera, kiisalu pigisap/sanaartukkap aningaasalersorneqarnera.

OPP sanaartornerup nalaani namminersortunit aningaasalersorneqartoq: Periutsimi uani pisortaqaarfiit peqataasut OPP-mi sullissisoq akilertarpaat sanaartukkap nalinganik, sanaartugaq atorpeqartussatut akuerineqarpat. Tamatuma kingornatigut ingerlatsinermit OPP-mik sullissisoq pigisap/sanaartukkap ingerlanneqarneranut aserfallattaaliorneranullu akilersorneqalertarpoq.

OPS: Pisortat-namminersortullu suleqatigiinnerat, tassaakkajuttartooq suleqatigiinneq isumaqatigiissuteqarnikkut aalajangersagaq pisortat suliakkiisut aamma namminersortut akornanni, pigisap / sanaartugassap sananissaa ingerlanneqarnissaalu pillugu. Ileqquenerusarpoq pigisap/sanaatitap sanaaneqarnerata nalaani pisortat naafferaatsumik akilersuisarnerat, ataatsimoortumik sanasussarsiortarnermi ileqqorineqartartut.

Atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periuseq:

Aningaasalersueriaatsimut aqqissuuseriaatsimullu periuseq namminersorlutik oqartussanik 100%-imik tamakkiisumik pigineqartunik pilersitsilernermi, tassunga ilaapput attaveqaatinik suliaassanik annertunerusunik pilersaarusionerq, ilusilersuineq, sanaartugassap aningaasalersornera, ingerlanneqarneralu ilaasinnaallunittaaq. Tamakkununga akilersueriaatsimi periusaasarput selskabip namminersorlutik oqartussanit pigineqartup aningaasanik taarsigassarsiniartarfinnut taarsigassarsiniarnera, namminersorlutik oqartussat akuersitillugit akuersitinngikkaluarlugilluunniit. Periuseq manna taamaallaat immikkorluinnaq ittoqartillugu atornerqarsinnaavoq, aatsaallu nunamut tamarmut immikkuullarissumik attaveqaqatigiinnikkut sanaartornissanut pilersaarusiani pingaaruteqarluinnartuni aningaasalersornissaat ajornakusoorfiusuni.

Paarlaaqatigiinnissamut periarfissaq: OPP-mik isumaqatigiissutip naanerani suleqatigiit imminnut paarlaallutillusoq tunisisinnaanermut pisisinnaanermullu pisinnaatitaaffiat, isumaqartooq peqataasup namminersortup assersuutigalugu illuliaminik pinngitsoorani tunisinissaa, peqataasup pisortaneersut isumaqatigiissutip naanerani sanaartugaq pisiariumassappagu. Aamma illuata tungaanut sammitinneqarsinnaavoq.

Suliaq aningaasarsiuataasoq: Suliniut naammassineqarsinnaasoq namminersorlutik oqartussat (imaluunniit assiganik kommuni) suliniummut aningaasaleqataasorinngikkaluarlugit, iluanaarniutigalugu ingerlatsinikkut suliniutip isertitassai aningaasanik isertitsissutigineqartassallutik .

Suliaq aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaasoq: Suliaq, namminersorlutik oqartussat (imaluunniit assiganik kommunip) aningaasaleeqataasorinngikkaluarlugit naammassineqarsinnaasoq.

Suliaq ilaannakortumik aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaasoq: Suliniut, namminersorlutik oqartussat (imaluunniit assigisaanik kommunip) amingartooruteqarfiusussartaannaanut tapiissuteqarfigisaa, sinneqartoorfiusinnaasortaalu niuernikkut iluanaaruteqarfiusinnaasortaanit akilersorneqartooq. Suliaq akilersueriaatsit assigiinngitsut atorlugit aningaasalersorneqarsinnaaneranik isumaliutiginneqqilernermit pilersitsisinnaavoq.

Sanaartornermi ajutoorfiusinnaasut: Sanaartornermi nalornisitsisut tassaasarput piffissaliussap eqqortinneqarsinnaaneranut tunngasut kiisalu sanaartornissamut missingersuusiat aamma/imaluunniit isumaqatigiissutit pitsaassutsimut piumasaqaatit, aningaasartuutaanerujumaartut, teknikkikkut kukkunerit il.il.

Piumaneqassutsimut nalornisitsisut: Piumaneqassutsimut nalornisitsisut tassaasarput OPP-mik sularineqartup atorneqalereernerata kingorna piumaneqassusiata allanngorartuusinnaanera. Assersuutaasinnaavoq OPP-mik mittarfiliamit angalasinnaasut ikinnerulersimasinnaanerata, sulariniakkap aningaasarsiorfissatut nalilersorneqaqqaarneranut naleqqiullugu, imaluunniit missingersuusiornermi naatsorsuutigisanit ikinnerusunik naluttarfiliaq atorneqalersimassappat.

Atorneqarsinnaassutsimut nalornisitsineq: Atorneqarsinnaassutsimut nalornisitsineq tasaanerusarpoq suliap atorneqalereerluni ingerlanneqarnerani isumaqatigiissutinik naammassinnissinnaanermut nalorninartorsiutit. Assersuutaasinnaapput sullissinissamut isumaqatigiissummut naleqqiullugu naammassinnilluarsinnaannginnerit, taamaasillunilu suliaasimangaluaq siunertaminut naapertuuttumik atorneqarsinnaajunnaanngikkuni ilaannakortumik atorneqarsinnaalersimasoq. Assersuutigalugu aqqusinniaasinnaavoq sullorsuuliarluunniit naammaginartumik asserfallatsaalineqarsimanngitsoq imaluunniit ilaannakortumik aputaajarneqartarsimasoq saligaatsuutinneqanngitsorluunniit, taamaalillunilu aqqusinertut sullorsuurtulluunniit atorneqarsinnaajunnaarluni. Malittarisassaq pingaarneq unaavoq, peqataasup namminersortup isumaqatigiissummik naammassinnissinnaanngissuseqarnera peqqutigalugu suliap atorneqarsinnaanngippat, taava namminersortup taassuma atorneqarsinnaassutsimut nalornisitsinermi akisussaaffiup annersaa tigummiassavaa. Saqittaattoqalersinnaaneranut tunngasut qanoq aaqqiiffiqarsinnaaneri ilanngullugit isumaqatigiissusiani ilanngunneqareersimasussaapput, kingusinnerusukkut saqittaattoqaleqqunagu.

Pisortanit peqataasoq: Tassaavoq inatsisitigut akisussaaffeqarluni pisortanit peqataasoq, OPP-mik OPP-mulluunniit assingusumik isumaqatigiissuteqarluni namminersortumik peqateqarluni suleqataasoq. Tassaasinnaavoq namminersorluni oqartussaneersoq, kommuni assigisaalluunniit.

1. OPP-mut ilitsersuut

Allaqqaaasiut

Attaveqatigiinnermi atortutigut tigussaasutigut digitaliusutigullu, inissialiornernut aamma pilersuinnermut aningaasarsiornikkut qaffakkiartornermut ineriartornermullu ikorfartuutaasussanut aningaasalersuijuarnissaq ataavartumik pisariaqartinneqarpoq. Tamannalu pisortat namminersortullu peqatigiillutik suleqatigeeriaasissaannik – OPP-mik imaluunniit OPP-mut assingusunik taaneqartartunik – eqqarsalersitsisinnaavoq.

Pequtaasut, OPP-mik suleqatigiilernissamut pisortat eqqarsaateqalerneranut tunngaviusut, tassaasinnaapput:

1. Nammattunik aningaasaateqannginneq.
2. Aningaasat tamarmiusut eqqumaffigineqarneri, matumani qularnaarniarlugu siunissami aserfallatsaaliornissanut suliassat missingersuusiornissaat aamma ilusilersornissaat, kiisalu malitsigisaanik ingerlatsinissamut aserfallatsaaliinermullu mianerisassat.
3. Ilisimasalinnik pisinnaasaqartunik amigaateqarneq.
4. Ajutoorfiusinnaasut siammarnissaannik kissaateqarneq.
5. Nutaaliornissamik ineriartortitsinissamillu kissaateqarneq

OPP-mik OPP-mulluunniit assingusumik isumaqatigiissuteqarnikkut periuseq, suliassanut angisuunut amerlasuunuk aningaasaliiffigineqarnissamik pisariaqartitsisunut atussallugu tulluurtuuvoq, pilersaarusernermut suliassallu naammassinissaanut. Atorneqassappalli uppersarneqarsinnaasariaqarpoq OPP imaluunniit OPP-mut assingusumik periuseq suliassamut tulluurtuusoq. Tamanna pissaaq suliassamut aningaasat tamarmiusut pitsanngorsaaviginerisigut aamma/imaluunniit nalorninartut ajutoorutaasinnaasut annikillinnerisigut.

Taamaattumik aningaasalersueriaatsinut piuereersunut tapertassatut OPP-mut ilitersuusiornissaq Naalackersuisut toqqarpaat, Naalackersuisunut Kommunit nullu Missingersuusiortarnermut Naatsorsuisarnermullu inatsisip, 21 december 2016-meersup atuutsilerneranut atatillugu

Tabel 1 kapitel 1

OPP-ip atornissaannut nunatsinni tunngavissaq tassaavoq Missingersuusiinermut

Naatsorsuusiornermullu inatsimmi §§ 6-mi aamma 24-mi aalajangersakkat:

§ 6 Inissialiornissanut, inuussutissarsiutinut atassuteqaqatigiissutinulluunniit suliniutinut

Naalackersuisut kisimik taarsigassarsinnaapput imaluunniit taarsigassarsiniarnissamut akuersissummik tunniussisinnaapput, atuisartut akilersuinerisigut pisortat aningaasartuutaat millisinneqarsinnaappata, imaluunniit sanaartornikkut isertitatigut, taarsigassarsiat erniaallu naafferarlugit akilersorneqarsinnaappata. Piumasaqaataavortaaq taarsigassarsiat pineqartut, ungasinnerusoq isigalugu aningaasaqarnermut politikkimut ikorfartuutaanissaat.

Imm. 2 imm.1 aamma aningaasalersuinernut makkununga atorsinnaapput:

- 1) Taarsigassarsianut allanut pisussaaffimmik tigusinissamut,
- 2) Sillimasiinermut allatulluunniit pisussaaffiliinermut tigusinissamut
- 3) Akuersissuteqarluni attartortitsinissap akilersornissaanut aningaasaliinissanut, imaluunniit
- 4) Pisortat namminersortullu suleqatigiissutissaannik assigisaannillu isumaqatigiissusiornissamut.

Imm. 3. Taarsigassarsiniarnissamut periusissaq akuersinissarluni, Naalackersuisut namminneq aalajangersaaffigisinnaavaat, imm. 1-mi aamma 2-mi taaneqareersutut.

§ 24: Immikkoortoq 2-mi taaneqareersut mianeralugit, Naalackersuisunit akuerineqartinnatik

Kommunit nammineerlutik:

- 1) Taarsigassarsiniarsinnaanngillat allatulluunniit taarsigassatigut pisussaaffilersinnaanngillat.
- 2) Sillimasiisinnaanngillat allatulluunniit pisussaaffiliinermik tigusininnaanngillat.
- 3) Akuersissuteqarluni attartortitsinissap akilersornissaanut isumaqatigiissuteqarsinnaanngillat.
- 4) Pisortat namminersortullu suleqatigiinnissaannik isumaqatigiissusiorsinnaanngillat
- 5) Naafferaatumik akilersuinissamut assigisaannilluunniit neriorsuisinnaanngillat, inatsisit najoqqutaralugit kommuninut pisussaaffiunngitsunik.

Imm. 2. Piffissami aalajangersimasumi kommunit killilimmik taarsigassarsinissaannut assigisaannullu Naalackersuisut akuersissuteqarsinnaapput, imm. 1 –mi taaneqartutut. Akuersinerminnut

atatillugu Naalackersuisut piumasarisinnaavaat, aningaasanik missingersuutitut, il.il.,
aqutsinissamut kommunit naammassinnissinnaanissaat.

OPP-mut ilitersuutikkut aallaaserineqarpoq, OPP-ip imaluunniit OPP-mut assingusumik
isumaqatigiissuttip ataatsimoortumik nalilersorneqarnissaannut pissutsit suut ilanngutissallugit
tulluartuunersut.

Suliniutip OPP-mik suliassatut isigineqalersinnaaneranut malittarisassatut pingaarnertut uku
aallaavissatut atuupput:

UDKAST

Suliap niuerutigineqarsinnaajartortarnera (suliameerit suliamut)		
<p>Sanaartukkat ingerlatsinermit imminnut akilersinnaangitsut Sanaartukkat ingerlatsinikkut isaatitsiffiunngitsut (Ulluunerani neqeroorutit, atuarfiit, napparsimaviit, paaqqinnittarfiit, kommunip allaffii, aqqutsernit, ikaartarfiit, sullorsuit, il.il</p>	<p>Suliaq aningaasarsiornikkut ilaannakortumik imminut napatissinnaasoq Sanaartugaq (tamatiungajak) politikikkut aalajangikkamik aalajangersimasumik akilersugaq, suliap ingerlanneranut, ernianut nalikilliarneranullu tamakkiisumik matussutaanngitsunik – ilaapput sanaartukkat makkununga tapiiffineqartariaqartut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingerlatsinermit tapi • Niueqatigiinnermit taarsigassarsierat assigiinngitsut • ingerlatsinermit imminut akilersinnaangitsunut tapiissutit 	<p>Sanaartukkat ingerlatsinikkut imminnut akilersinnaasut (erngup nukiliorfiit, telekut attaveqatigiissutit, mittarfiit, umiarsualiviit, inissiat)</p>
<p>Sanaartukkat nutaap ingerlatsinikkut isertitaqarfigisinnaasai, erniat aamma naleerukkiartortitsineq</p>		
<p>Soqanngilaq</p>	<p>Atuisut akiliutaat, pisortat aningaasartuutaat ikilisakkat, aamma/ima. saniatigooralugit pisortat isertitarinerusassaat</p>	<p>Niueqatigiinnikkut iluanaarutissat</p>
<p>Missigersuusiornermut Naatsorsuisarnermullu inatsimmi § 6-mi aaliangersakkani aningaasarsinnaanermut periarfissat</p>		
<p>Soqanngilaq</p>	<p>Taarsigassarsinikkut akilersuineq aamma/ima. OPP suliap imminut napatissinnaanerata amerlaqataanik aningaasaliqassaq</p>	<p>Taarsigassarsinikkut aamma/ima. OPP niueqatigiinnikkut nalinnaasunik tunngavilik</p>
<p>OPP-muinnaq periusissaq, Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni sunniuteqaatissanik naliliinnermit saqqummiussinissamut ilitsersuut atorlugu aamma OPP politikimut naleqqiullugu naleqquttuusimassappat OPP-mut periutsini sanaartugassartaa 25 mio. kr. qaangelugit akeqassappat, tamatiungut piimasaavoq (IASE3400) immikkut kukkunerisuisartumit attaviittumit misissuisoqassasoq, toqqammavissat, ajutoorfiusinnaasut misikkarissusaanik naliliineq, naatsorsuinnermilu ilanngussat immikkullarissut (taarsigassat naamiluunniit), suliassap politikikkut akuerineqannginnerani</p>		

Takutitaq 1 kapitel 1

Assitaliussap takutippaa sanaartugassanut aningaasaleeriaatsit assigiinngitsut pingasut akornanni nalilersuisoqartartoq, aamma aningaasalersuinissamullu periarfissat taakkununga naleqqiullugit aamma assigiinngitsuusut.

Tunngavippiamigut uani takutinneqarpoq suliassat aningaasaliiffiqineqartussat ingerlanneqarnerminni aningaasaqarnermikkut imminnut napatissinnaasut kisimik taarsigassarsinikkut imaluunniit OPP-mi periutsikkut aningaasalersorneqarsinnaasut. Illuatugaatigut sanaartukkat ingerlatsinerminni aningaasaqarnikkut imminnut napatissinnaanngitsut pisortanit nammineq akilersortariaqarput – tassa akileraarutitigut.

Tamannali isumaqanngilaq pisortat akilersugaannik aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaanngitsumik, assersuutigalugu atuarfimmik allamilluunniit, aserfallatsaaliornermut qulakkeerinnittumik OPP-mut assingusumik ingerlatsinerminni isumaqateqartoqarsinnaanngitsoq. Taamatulli pisoqartillugu pisariaqarpoq pisortat karsianniit aningaasalersornerata tamarmi akilersorneqarnissaa.

Sanaartukkat ilaannakortumik imminut napatissinnaasut ingerlanneqarnissaannut OPP-mik isumaqatigiissuteqarnissamut nalilersuutissaavoq imminut aningaasatigut napatissinnaasup amerlaqataannik sumi taarsigassarsisoqarsinnaanera imaluunniit OPP-kut akilersorneqarsinnaanersoq, Missingersuusiortarnermut Naatsorsuisarnermullu inatsimmi §§ 6 aamma 24 aalajangersakkat najoqqutaralugit

Sanaartukkat ingerlanneqarnermikkut aningaasatigut imminnut napatissinnaanngitsut ataatsimoortumik OPP-mik isumaqatigiissutinut ilanngunneqarsinnaapput, imminnut aningaasatigut napatissinnaanngitsut aamma sanaartukkat ilaat aningaasatigut napatissinnaasut ataqatigiisinneqarsinnaappata, piumasqaataallunili aningaasat tamarmiusut naatsorsorneqarneranni atuisartut akiliisarnerisa, pisortat aningaasartuutaasa ikilisinnerisa imaluunniit pisortat amerlanerusunik isertitaqarnissaasa takutippassuk, minnerpaamik taarsigassarsiat erniaallu naafferaatsumik akilersorneqarsinnaasut, immikkoortoq 2, alloriarneq 4-mi tamakkiisumik aningaasaqarnerup naatsorsorneqarnerisa allaaserineqarnerini takutinneqartut.

Kiisalu OPP-mut ilitsersuutip suliarineranut atatillugu ilanngussat 1-mi allaaserineqarput suleqatigeeriaatsit assigiinngitsut, OPP atorlugu aningaasaqarnikkut qaffasaanissamut ineriartornissamullu isumassarsiorfiusinnaasut. Aamma ilitsersuummi ilanngussaq 2 ilaavoq, tassani takuneqarsinnaavoq tamakkiisumik aningaasat nalilersorneqarneri qanoq suliarineqarsinnaasut.

OPP-mut ilitsersuut Naalakkersuisunit akuerisaavoq, taamaattumillu sanaartukkanut Naalakkersuisut allaffissornikkut ingerlataannut atasunut atorneqarsinnaalluni, aamma suliffeqarfinnit imminnut aquttunit. Kommunit tunngatillugu Missingersuusiornermut Naatsorsuusiortarnermullu inatsimmi § 6 imm. 3 najoqqutaralugu taarsigassarsiniarnissamut, ilanngullugittaaq OPP-mik assigisaannilluunniit isumaqatigiissuteqarnissamut Naalakkersuisut akuersissuteqarsinnaapput. Kommunit eqqarsaatigalugit OPP-mut ilitsersuut, ilitsersuutaanerusutut ippoq, taaneqareersumut Missingersuusiornermut Naatsorsueriaatsimullu inatsimmi, tassungalu nalunaarusiami aalajangersakkanut, inatsit taanna najoqqutaralugu Naalakkersuisut aalajangersagaannut, tapertaalluni.

OPP-mut ilitsersuut atorfilinnut sullissisunullu allanut sammisinneqarneruvoq, suliarineqartumut immikkut annertunerusumik ilisimasaqariinngitsunut. Taamaattumik politikki paasiuminartunik oqitsumillu oqaasertalersorneqarsimavoq. Atuartussanut itisiliinerunissamik pisariaqartitsisunut innersuunneqarpoq nalinginnaasumik tunuliaqutaasut pillugit allaaserineqartut ilanngutaq 1-miittut atuaqqaqqullugit.

Politikkip allaaserinera *alloriarnermiit alloriarnermut ilitsersuutaavoq*. Immikkoortup uuma naanerani alloriarnerit tamakkerlugit ilusilersukkami takusassiarineqarput. Malitsigisaanik immikkoortuni tullerni alloriarnerit ataasiakkaarlugit siaarlugit allaaserineqassapput.

2. OPP atorlugu OPP-mulluunniit assingusumik isumaqatigiissusiornissamut eqqarsaasersornermut ilitsersuut alloriarnikkaartoq

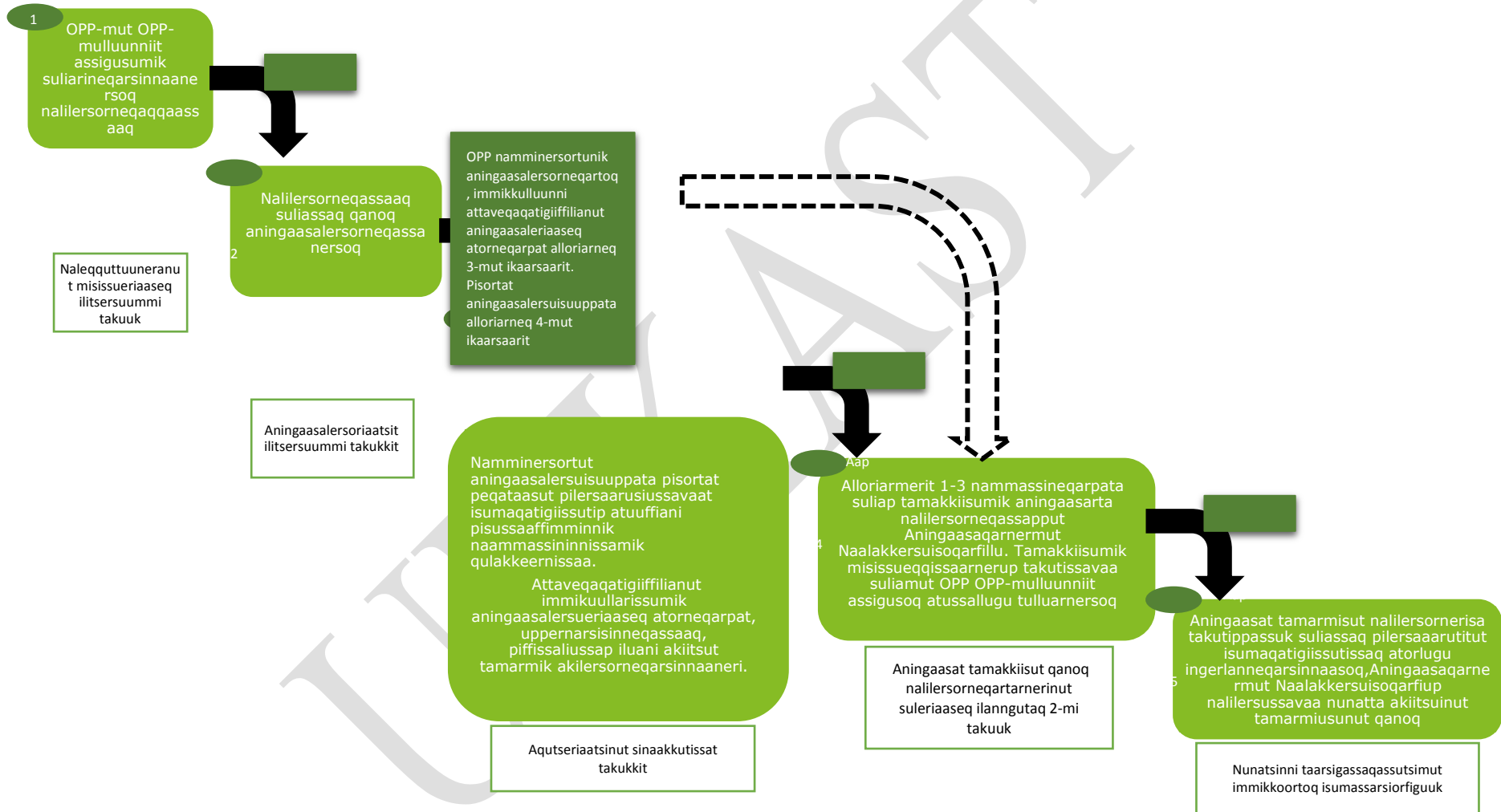
OPP-mik OPP-mulluunniit assingusumik isumaqatigiissuteqarnerup atorneqarnissaanut aalajangiinissamut **alloriarnikkaartumik** ilusilersuineq ataani allaaserineqarpoq. Immikkoortuni tullerni alloriarnerit tamarmik itisilerneqassapput.

1. Siullermik nalilersorneqassaaq, suliariniagaq OPP-mut assingusumik suliaritissallugu naleqquttuunersoq, naleqquttuussutsimut nalilersueriaatsimik taaneqartartoq atorlugu, uanilu aamma isummerfigineqassaaq suliassaq pissusissamisoortumik killilerneqarsinnaanersoq, kiisalu suliassaq piffissamut naafferartumik agguataarneqarsinnaanersoq, suliassanut arlalinngortillugu.
2. Suliassaq nalilerneqarpat OPP-mut assingusumik suliarineqarsinnaasutut, taava tullinnguullugu isummerfigineqassaaq suliassaq qanoq aningaasartalersorneqarsinnaanersoq/akilersorneqarsinnaanersoq.
3. Aningaasartalersorneqarnissaa pisortat taarsigassarsinerannut naleqqiunneqarsinnaappat, assersuutigalugu OPP-mi suliassatut pisortaniinnaq akilersorneqartussamut, taava pilersaarusiortoqassaaq qulakkeerniarlugu pisortaqarfik suleqataasussaq naammattunik tigorianaannarnik aningaasateqarneq, aningaasanillu naammattunik atuisinnaassuseqarneq isumaqatigiissutip naammassineqarnissaanut naleqqiullugu. Attaveqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersuisinnaanermut periuseq atorneqarpat, taava naatsorsorneqarsinnaalissaaq taarsigassarsiat piffissap aalajangersimasup iluani qaqugu akilersorlugit utertinneqarsinnaassanersut.
4. Tamatuma kingorna suliariniakkap aningaasartaqarneranut tunngasut nalilersorneqassapput, tassunga ilaatinneqassallutik atugarissaarnikkut aningaasaqarnermut nalilersuinerit aamma suliassamut aningaasat tamarmiusut nalilersorneqarneri. Aningaasat tamarmiusut nalilersorneqarneri pissaaq Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfiup aalajangersagai, ilitersuummut uunga ilanngutatut allassimasut, najoqqutaralugit. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik nalilersuineri ilitersuisutut ikuussinnaavoq, erseqqissassalluguli pingaaruteqarpoq, suliassamik piginnittoq tassaammat suliassap misissorneqarneranut akisussaasoq, siunnersorneqarnermilu aningaasartuuteqartoqassappat akiliisussaasoq.
5. Aningaasanik tamarmiusunik nalilersuinerup takutippagu, isumaqatigiissutigineqartuni pilersaarutigineqartutut suliassaq ingerlanneqarsinnaasoq, taava Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu naalackersuisoqarfiup nalilersussavaa, pisortat akiitsuinut tamarmiusunut suliassaq qanoq sunniuteqassanersoq.

Alloriarnerni 1-5-imi allaaserineqarput aalajangiinissamut suliassat ataatsimoortumik, pinngitsooratillu ingerlanneqartussat, suliassap aallartinneqartussat Naalackersuisunit (assiganilluunniit kommunalbestyrilsinit) aalajangiiffiqineqannginnerani. Erseqqissarneqassaaq alloriarnerit 1 – 4 piareersaatit isigineqassammata, suliassalli aaqqissuunneqarnissaanut aningaasalersorneqarnissanullu periusissaq aatsaat alloriarneq 5-imi tiguneqassammat.

Naalackersuisut siunertaraat politikikkut aalajangiinissanut sanaartugassallu tulleriissaarneqarnissaannut tunngaviussasut sammeneqartumi immikkoortunut pilersaarutit aamma sanaartornissamut pilersaarutit. Taamaattumik iluaqutaalluarsinnaavoq sanaartornissanut pilersaarusiulernerme mississoriissallugu, suliassaq OPP-tut ingerlanneqarsinnaanersoq.

Alloriarnermiit alloriarnermut ilitsersuummut takutitassiaq

Alloriarneq 1 – naleqquttuuneranik nalilersuineq

Naleqquttuuneranik nalilersuinerit siunertaraat qulaajassallugu pisortanut iluaqutaassanersoq

sanaartugassap piviusunngortinnissaanut OPP-ip imaluunniit OPP-mut assingusumik

suleriaaseqarnissaq.

Naleqquttuuneranik nalilersuineri eqqarsaasersuutit makku ilanngunneqassapput:

- Pisortaqarfiup peqataasup nassuiarsinnaanerpaa, peqataasup namminersortup, ukiut arlalissuit ingerlaneranni ass. ukiut 30-it, suliariniakkamik pisinissaminut pisariaqartitsinera qanoq ikkumaanersoq? Assersuutigalugu aqqusinniortoqarnissaanut atatillugu pisortaqarfiup peqataasup naatsorsorsinnaassavaa ukiut arlallit ingerlaneranni aqqusinermik pisariaqartitsisoqarnera qanoq annertutiginersoq, kisiannili assersuutigalugu nalornissutigineqartussaavoq IT-mik atortulersuinissaq piffissami sivisoqataani pisariaqartinneqartuassanersoq.
- Sananiakkamut tunngatillugu pisariisariaqartunut periarfissaasinnaanarluni:
  - Atorfissaasa assigiinngitsut allatorneqarneri (atorfissanut piunasaqaatinut allattuiffik atorlugu, suliaakkiisup nalunaarsussavai suliap atorfissai assigiinngitsut, assersuutigalugu illumi atorfissat assigiinngitsut illup naammassisinnaasariaqassagai, illup sananeqarnissaanut (atortutigut) suut piunasaqaataanersut allattoqqissaanngikkaluarlugit, taamaakkaluartorli illup ingerlanneqarnissaanut aserfallatsaaliorneqarnissaanullu piunasaqaatit immikkuullarissut ersarissullu nassuiarsimasussaallugit)
  - erseqqissumik nassuiarneqassaaq isumaqatigiissutip atorunnaarnerani illup sanaartukkalluunniit qanoq issusissaanik siumoortumik kissaatigisat, aamma
  - Suliassap pisariinnerpaamik naammassineqarnissaanut peqataasup namminersortup aalajangiisinneqarnissaanut piunassuseqartoqarnerluni?
- Sinaakkutaasumik piunasaqaatit patajaatsuuppat siumullu takorlooruminarlutik?
- Teknikkikkut ineriartorneq sukkaqisumik allanngupallaffiusanngila? Assersuutigalugu ajornakusoortorujussusaaq OPP-mik isumaqatigiissut siviisumik atuuffissalik IT-mik ineriartornertalimmik suliamut atussallugu, tassami teknikkikkut ineriartortitsinerup nassatarisinnaammagu teknologiimik nutaarluinnarmik pisariaqalersitsineq, siumoortumik allaaserineqareersinnaanngitsoq. Allatut oqaatigalugu aqqiissutissaq illuliassarluunniit OPP-mik isumaqatigiissummik pineqartoq, ukiorpasuarani atorneqarsinnaasunut naleqquttunik atorneqarsinnaasunillu imaqartariaqarpoq.

- Peqataasoq namminersortoq niueqatigiinnikkut namminneerluni aningaasarsiornissaminut periarfissaqarnerluni, assersuutigalugu angallassinermi ilaasussat akiliisittarnerisigut suliamut pisortat peqataaffiannut tunniunneqartussami?
- Suliassamut aalajangersimasumut sularinnikkusullutik neqerooruteqartut amerlassusaat naammappat?
- Aningaasat tamakkiisumik nalilersorneqareernerisigut ilimaginarsippat suliap OPP-mut OPP-mulluunniit assingusumi aaqqissuunneqarnera iluaqutitaqassasoq, taamaasilluni sanaartorniakkap atuuffissaa tamaat ataatsimut isigalugu periuseq taamaattut tulluartsuussalluni?

Qulaani taagorneqartut aalajangiisussaapput sularinnittussarsiornissamut paasisutissat sularineqarnissaannut, suliassarlu akinut unammilleqatigiissutigineqarsinnaasunut neqeroorutigineqarsinnaassanersoq. Tassunga atatillugu pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu, namminersortumik peqataasussamik OPP-mik isumaqatigiissuteqalinnginneq sioqqullugu neqeroorusiortitsinissap ingerlanneqarsimanissaa.

Taamaattumik OPP-mik suleqatigiinnissamik aallartitsilinnginnermi tunngaviusumik nalilersoqqissaarneqartariaqarpoq pisortaqarfik peqataaniartoq naammattunik akissaqarlunilu suliassamut ilisimaarinnilluartunik sulisoqarnersoq. Isumaqatigiissutaasartunut naliginnaasunut naleqqiullugu OPP-it ajornakusoornerrujussuupput, peqqutigalugu assigiinngitsorpassuarnik ilaqartitseramik (sanaartorneq, ingerlannera, aningaasalersornissaa), piffissaq sivilsooq pineqartarmat, aamma amerlasuut (immaqa) peqataasarmata, ajornartorsiutaasinnaasullu immikkuullarissuusinnasarlutik. Taamaattumik nukippassuarnik peqatoqartariaqarpoq, suliassat suuneranik ilisimaarisaqarluarnissamik, OPP-millu suliassami suut neqeroorutaasimanersut isumaqatigiissutaasimanerlu eqqummaariffigineqartariaqarluni.

Naleqquttuunermet nalilersuinermet atatillugu pingaaruteqarpoq, pisortaqarfiup peqataasup OPP-mik OPP-mulluunniit assingusumik isumaqatigiissummik atuiniarluni isumaliuteqartup , suliap neqeroorusiutigineqarnissaanut atatillugu suliaqarnissaminut, pisariaqartitanik naammattunik nukissaqarnerluni eqqarsaatiginnilluarnissaa. Immikkut pingaaruteqartuuvoq inatsisilerituumik/inatsisitigut siunnersortimik, OPP-mik suliaqarnermik ilisimasalimmik misilittagalimmillu siunnersorteqarnissaaq, pissutigalugu OPP-mik isumaqatigiissuteqarnissamut

tunngavissani piumasqaataajuartarmat immikkut ilisimasaqareernissaq, ilaatigut isumaqatigiissutip atorunnaarsinneqarsinnaaneranut atatillugu peqataasumut pisortaqarfimmut illersuutissanik, isumaqatigiissut malinneqarnani naammassineqarsinnaajunnaassangaluarpat.

Tunngaviatigut pisariaqarpoq avataaneersumik ikiorteqarnissaq, suliassalli tamarmi ingerlanneqarnissaanut akisussaasunngortinneqarnissaa ilalernartuunani. Pingaaruteqarnerpaapput nammineq sulisorisat immikkut ilisimasallit, aalajangiinnaassuseqarlutillu siunnersortimut avataaneersumut naammaginartumik isummersueqataasinnaasut.

Pingaaruteqarportaaq aamma erseqqissassallugu, suliassap OPP-tut OPP-mulluunniit assingusutut nalilersorneqarnerani aalajangiinissaq, suliassap tamarmi ataatsimoortumik nalilersorneqarneranik tunngaveqartariaqarmat. Allatut oqaatigalugu suliassaq krydsilersugassat atorlugit nalilersorneqarsinnaanngilaq, ima paasillugu iluaqutissatut krydsit amerlaneruppata, ajoqutissaninngarnit, taava OPP-tut suliarineqalernissaa isumassarsiatsialaassasoq. Atorsinnaassutsimulli nalilersuinerimli pingaaruteqarluinnartussa q tassavoq aningaasaqarnerup tamakkiisumik nalilersorneqarnera. Aningaasaqarnerup tamakkiisumik nalilersorneqarnerata paasinarsisippagu iluaqutissartaqartoq, taava misissorneqalersinnaavoq suliassap OPP-tut OPP-mulluunniit assingusutut ingerlanneqarsinnaaneranut periarfissaqarnersoq. Paasineqarpat suliassaq OPP-tut ingerlatissallugu naleqquttuusoq, taava isummerfigineqassaaq suliaq qanoq aningaasartalersorneqarsinnaanersoq (akilersorneqarsinnaanersoq).

Alloriarneq 2 – aningaasartalersueriaasissamik toqqaaneq

OPP-mik imaluunniit OPP-mut assingusumik suliaq assigiinngitsunik amerlasuunik aningaasartalersorneqarsinnaavoq, takukk. ilanngussat. Ataasiinnavimmik

tamanut atorneqarsinnaasumik peqatoqanngilaq. Taamaattumik suliniutissanut ataasiakkaanut tamanut iluaqutaanerpaasussamik qanoq aningaasartalersorneqarnissaa immikkut isummerfigineqartariaqarpoq.

OPP-mi OPP-mulluunniit assingusumik suliaq ima ittunik aningaasartalersorneqarsinnaavoq /akilersorneqarsinnaavoq:

- **Namminersortunit aningaasalersuineq**, suliap inerluni atorineqalerneraniit isumaqatigiissutip naanissaata tungaanut pisorta qarfik peqataasoq (kommuniluunniit) aatsaat aalajangersimasumik akiliisalerluni. Suliat ilaanni aamma pisorta qarfik peqataasoq, isumaqatigiissutip naanerani pisussaaitaasinnaavoq suliap pisiarinissaanut, aki siumut aalajangerneqareersoq atorlugu.
- **Sanaartornerup nalaani namminersortunit aningaasalersuineq**, OPP-mik suliarinnittup suliaq naammassippagu atorineqarnissaalu akuerineqarpat pisorta qarfiup peqataasup pisiaralugu, taamaasiornermi peqataasoq namminersortoq pisussaaffeqassaaq suliap ingerlanneqarnera aserfallatsaaliorneqarneralu isumagissallugit OPP-mik isumaqatigiissutip naanissaata tungaanut, neqeroorusiornermi aki siumut isumaqatigiissutaareersimasooq najoqqutaralugu. Naliginnaasuvoq ingerlatsinissamut isumaginnittussap sanasuusimasup/tunniussisussap pisussaaffimminut qularnaveeqquisiisarnera.
- **Pisortanit aningaasalersuineq**, sanaartornerup nalaani sananeqartoq naafferartumik akilersorneqarluni, pisorta qarfillu peqataasoq ingerlatsinermut sanasumut/tunniussisussamut akilersuissalluni isumaqatigiissutip naanissaata tungaanut. Isumaqatigiissutit taamaattut taaneqartarput OPS-imik isumaqatigiissutit imaluunniit allanut tunngatillugu OPP-oqinnerusooq imalluunniit ataatsimut neqeroorut.
- **Atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersuerialaatsimut periuseq:** Suliffeqarfissamik 100 %-timik namminersorlutik oqartussamik pigineqartussamik pilersitsinermi aningaasalersuerialaaseq aaqquissuuserialaaserlu pineqartoq atorineqartarpoq, taassuma suliaassaraa pilersaarusioreq, ilusilersuineq, aningaasalersuineq aamma sanaartortitsineq ilaatigullu attassuteqaqatigiinnermi sulianik annertuunik ingerlatsineq suliarisinnaallugu. Periutsimut uunga aningaasalersuerialaaseq tassaasarpoq, suliffeqarfiup namminersorlutik oqartussamik pigineqartup aningaasamik taarsigassarsiniartarfinnut taarsigassarsineratigut, namminersorlutik oqartussat akuersinerisigut akuersitinnikkaluarlugilluunniit. Periuseq una aatsaat immikkorluinnaqqissaaq ittuni, pingaaruteqarluinnartunilu, atorineqarsinnaavoq, suliaassamik pisariusorujussuarnik amerlasoorsuarnillu aningaasaliiffigineqarnissamik pisariaqartitaqarfiusunut, nuna tamakkerlugu immikkoortortani attaveqaqatigiissutsinut pilersaarusiornernut ilaatinneqareersimasunut.

Suliaasat suuneri apeqqutaatillugit aningaasartalersuerialaatsit qulaani taaneqartut akuleriisillugit atorineqarsinnaapput. Peqataasup namminersortup pisorta qarfimmit peqataasumit akiliutitigut isertitassaasa saniasigut, pingaaruteqarpoq niueqatigiinnikkut isertinneqartussat ilanngullugit

naatsorsuutigineqareernissaat, assersuutigalugu ilaasussat akiliutaat, biiliniq uningatsinerni uppersaatitut akit assigisaallu, peqataasup namminersortup isertitassanut tunngavissusat.

OPP-mut suliaritineqartunut, taamatut niuernertalimmik ilaqartunut imaluunniit atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periutsimut tunngavissusavaoq aalajangiisusaaq, suliariniagaq taamatut ittoq, tunngaviliisussamik niueqatigiiffiqarsinnaanersooq. Tunngaviliisussamik niueqatigiiffiqarsinnaasooq uani isumaqarpoq, aningaasaniq isaatitsiffigissallugu tunngavissaqarnersooq, assersuutigalugu ikaartarfiliap atornerqarnerani aqqusaarinnittunut akiliisitsisarnikkut, nalunnguartarfiliornermi nalunnguarianut inuinnarnut isissutissaniq nioqquteqarneq ersertitsissutaasinnaanersooq, imaluunniit mittarfiliap timmisartup aallalerneranut minnissaanullu akileraarut naammattunik ersitaqarfiusinnaanersooq.

Ilusilersukkap ataaniittup takutippaa suliasap suunerata aamma aningaasalersueriaatsip imminnut ataqatigiinnerat. Aallarniutaasumik oqaatigineqareersutut tamanut atuussinnaasumik ataasiinnarmik aningaasalersueriaaseqanngilaq, akertianilli aningaasalersuisinnaanermut periusaasinnaasut assigiinngitsut arlalippassuupput. Takussutissiaq ataaniittoq taamaattumik tassaaneruvoq qanoq iliortoqarsinnaaneranut takussutissiaq, sanaartortinniakkap suuneranut, taassumalu aningaasalersorneqarsinnaaneranut inerniliisuunngitsoq. Assersuutigalugu suliasap tamakkiisumik aningaasaqarnerata nalilersoreerneratigut iluaquteqartussatut nalilerneqartoq, pisortanit namminersortunilluunniit aningaasartalersorneqarsinnaavoq. Sanaartugassaaq ilaannakortumik atuisunit akilersorneqartussaaq OPP-tut suliarineqarluarsinnaavoq namminersortunit aningaasartalersorneqartoq, sanaartugassarli atuisunit tamakkiisumik akilersorneqarsinnaasooq, atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periuseq atorlugu akilersorneqaaqsinnaalluni.

(X) isumaqarpoq, aningaasartalersueriaaseq sanaartugassamut tulluarpallaanngikkaluaq, kisianni atornerqarsinnaasooq

Tabel 1 kapitel 2

Qangatut ittumik ingerlataq	OPP Sanaartornermi namminersortunit	OPP pisortanit aningaasartalersu-	Atassuteqaqatigiinnernut immikkut	OPP namminersortunit aningaasartaler -
-----------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	--

		aningaasartalersu- gaq	gaq	aningaasalersueri- aaseq	sugaq
Ataatsimut aningaasatigut iluqauteqartussaq		X	X	(X)	X
Niuernikkut isertitaqarfiusinnaasoq		(X)	(X)	X	X
Atuisut akilersuinerisigut sanaartukkamut taarsigassarsiat akilersorneqarneri				X	

Tabellimi takuneqarsinnaasutut “qangatut ingerlatseriaatsitut periutsumik” taaneqartartoq (tamakkiisumik pisortanit aningaasartalersuineq) sanaartugassanut, isertitaqarfiusinnaanngitsunut aningasarsionermullu iluaqusiisussaannngitsunut atorineqarpoq.

Aningaasartalersuinissamut periusissamik toqqaanermut atatillugu pingaaruteqarpoq OPP-mik OPP-mulluunniit assingusunik isumaqatigiissusiornermi aqutsinissamut sinaakkutaasumik tungavissat isummersorfiginissaat – takuuk alloriarneq 3.

Alloriarneq 3 – aqutsinissamut sinaakkutissat (OPP-mut namminersortunik aningaasalersorneqartussamut aamma atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersuinissamut periusissatut tulluortoq)

OPP namminersortunik aningaasartalersorneqartussaq imaluunniit atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersuinissamut periusissaq atorineqassappat aqutsinissamut sinakkutissatut makku sianigisariaqarput.

OPP-mut namminersortunit aningaasartalersorneqartussamut tulluortoq

OPP-mut ilitersuutip siunertaraa, suliariniakkap, aningaasartaqarnerata ataatsimoortumik nalilersoreerneratigut imminut napatilluni, ingerlanneqarsinnaanera. Ilutigalugu OPP-mut politikkip siunertaraa taarsigassarsiat amerliartortipiloorneqannginnissaannut pakkersimaarinneqataanissaq, aqqusinnianut nutaanut, sullorsualianut atuarfinit allanullu akiligassap kinguaariinnut tullernut ingerlateqqinneqannginnissaa siunertaqaralugu, tassa OPP isertortumik taarsigassarsiniartarfittut atorineqaleqqunagu, taamaattoqarpat taarsigassat amerligaluttuinnassammata.

Taamaattumik OPP namminersortunik aningaasartalersorneqartup atorneqarnissaa ima malittarisassiunneqarsimavoq:

1. Pisortaqarfik peqataasoq OPP-millu namminersortunit aningaasartalersuinertalimmik isumaqatigiissusiorniartoq, aningaasaqassutsimut missingersuusiamik misissuissutissamik pilersaarusiamellu (matuma kingorna pilersaarut), sanassaaq, tassuunakkut qulakkeerniarlugu isumaqatigiissummi aningaasatigut pisusaaffiulussat qanoq iliorluni naammassinnaanerlugit. Pingaaruteqarluinnartuuvoq qulakkiissallugu suliarineqartussap utertillugu pisiarineqarsinnaaneranut aningaasassaqaarnissaq. Utertitsilluni pisiarinninnissamut pisussaaffik tassaavoq, OPP atorlugu suliarinnissimasumiit, ukiut arlallit qaangiunneranni peqataasup pisortaqarfiusup suliamik pisussaataanera, aki siumoorlugu isumaqatigiissutaareersimasoq atorlugu.
2. Pilersaarummut tunngatillugu sakkussat atorneqarsinnaasut arlaliupput. Periarfiusinnaasoq ataaseq tassaasinnaavoq, suliaq inerreqarluni OPP-mit suliarinnittumit tunniunneqarpas atorneqarnissaanullu akuerineqarpas, sanaartornermut aningaasartuutit ilaasa akilerneqarneri. Periarfissaq alla tassaasinnaavoq, sanaartornermut aningaasaliissutissat ilaat konto-mut matoqqasumut ikineqarallarnerat, ukiullu ingerlanerini naafferartumik akilersuutaallutik, imaluunniit sanaartukkap utertillugu pisiarineqarnissaanut akiliutissatut toqqorneqarallarlutik.
3. Aningaasartalersuinissamut pilersaarusiaq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit akuerineqartussaavoq, suliariniakkap naammassineqarsinnaassusianut ataatsimoortumik nalilersuinissamut atorneqartussaalluni.

Siunertaangilaq pilersaarusiameut immikkuullarittunik aalajangersimasunik piumasaqaateqaarnissaq. Tamatumunnga peqqutaavoq suliariniakkat tamarmik immikkuullarissuummata asseqanngitsut, taamaattumillu nalilersuinermi suliariniakkat assigiinngitsut tamarmik immikkut nalilersorneqarsinnaasariaqarlutik.

Assersuut: Pilersaarummi assersuutigalugu ilanngunneqarsinnaavoq, peqataasumut namminersortumut OPP-mik isumaqatigiissummut ilaappat sanaartugassaq, ingerlatsineq aamma erngup nukinganik innaallagissiorfissaq sanaartorneqarnermi 200 mio. kr.-mik akeqartussaq, taava pisortaqarfiup peqataasup aningaasat 100 mio. kr. sanaartukkap atorneqarsinnaanerata akuerineqarnerani immikkoortikkallassavai. Sanaartukkalli atorneqarnissamut akuerineqarnerani pisortaqarfiup peqataasup OPP-mik suliamik sanasoq 50 mio. kr.-inik akilerpagu, taava pisortaqarfiup peqataasup 50 mio. kr.-nit allat aamma immikkoortikkallassavai, taamaasilluni pisortat karsianniit, pisortaqarfimmit peqataasumit katillugit 100 mio. kr. akiliutigineqarsinnaaqullugit, sanaartukkap atorneqalerneraniit, sanaartuinermi aningaasartuutigineqartut 50 %-tiisa amerlaqataannik.

Atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periutsimut attuumassuteqartut

- Atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periutsip suliariniakkamut atorineqarnissaa kissaatigineqarpat, taava uppernarsisittariaqarpoq/takutinneqarsinnaasariaqarpoq, suliariniagaq aningaasanik isaatitsissutaasinnaasoq, ingerlanneqarneranut aserfallatsaaliorneqarneranullu aamma sananissaanut akissanik taarsigassarsianut erniaannullu matussusiisinnaasunik. Taarsigassarsiat akilersorneqarnissaannut piffissaq sivisunerpaajusinnaasoq tassa ukiut sanaartukkap atuuffissaata sivisussusissai.

Alloriarneq 4 – aningaasartaqassutsimut nalilersuineq

OPP atorlugu suliarineqarsinnaasut aningaasartaasigut nalilersornissaannut suliasap immikkuualuttortaasa arlaliusut misissoqjissaarnissaat pisariaqarpoq, matumanissaaq aningasartaasa tamakkiisumik nalilersornissaat aamma missingersuusiornerit aningaasartaasa misissornissaat, ilanngunneqarsinnaallunilu atugarissaarnissamut aningaasaleeqataasinnaanerata misissorneqarnissaa.

Missingersuusiornermi aningaasartaasa misissoqjissaarnissaat matumani immikkut pingaaruteqarpoq, tassami pisariaqarmat nalilersussallugu pisortanit peqataasoq tigorianaannik naammattunik aningaasaateqarnersoq, aamma suliap naammassiniarneqarnissaanut aningaasanik atorineqarsinnaasunik naammattunik pissarsisinnaanersoq. Sulerianiakkanut anginerusunut attuumassuteqarsinnaavoq atugarissaarnermut aningaasaleeqataasinnaaneranut tapiliullugu nalilersuinissaq. *“Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni sunniuteqaatissanik naliliinermi saqqummiussinissamut ilitsersuut”* sukumiinerusunik allaaserisanik imaqarpoq, aningaasaqarnermut missingersuusiornermut atugarissaarnissamullu aningaasaleeqataasinnaaneranut misissuinissamut ikorfartuutaasinnaasunik.

Aningaasartaqarnerata tamakkiisumik nalilersorneqarneratigut uppernarsarneqartussaavoq, suliariniakkap piviusunngortinnissaanut aqqissuussineq aningaasartalersornissaanullu periusissaq toqqagaq siunertamut tulluurtusoq.

Aningaasartaqarnerata tamakkiisumik nalilersorneqarnera Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfiup aalajangersagaanut nalinginnaasunut naleqquttumik suliarineqassaaq, ilitersuummut pineqartumut ilanngussat najoqqutaralugit. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik nalilersuinissamut najoqqutassanik suliarinnissinnaavoq ilitersuillunilu, erseqqissassalluguli pingaaruteqarpoq, suliariniakkamik piginnittoq tassaammat nalilersuilluni suliaqarnissamut akisussaasoq, tassungalu atatillugu siunnersortinut aningaasartuutaajumaartunik akiliisussaasoq.

Nalilersuinissamut aallaarniutassaaq OPP-mi periusissaq atorlugu sanaartorniakkap asserluinnaa qangatut pisortat karsiinit akilersorneqarluni suliarineqassangaluarpat qanoq inissisimassagaluarnersoq, tassa periutsit taakku marluk sanileriisillugit mississornerisigut. Alloriarneq siulliusaaq OPP-mik suliariniakkap suunerata aamma assersuusutissap nassuiarnissaat. Aningaasat kaaviiartinneri imaakkajussinnaapput:

- **OPP-mik periuseq namminersortunit aningaasartalersorneqartoq:** Isumaqaatigiissutip ingerlanerani aningaasanik atorneqartussanik akiliigallartarneq aamma isumaqaatigiissutip naanerani sanaartukkap utertillugu pisiarineqarnissaa.
- **Qangatut pisortat periusaat:** Sanaartornissamut aningaasartuutissat, ingerlanneqarneranut aserfallatsaaliornanullu aningaasartuutissat OPP-mik isumaqaatigiissuteqarsimanerup sivilisoqataanik, kiisalu sanaartukkap ingerlanneqarneratalu aningaasatigut nalorninartortaanut sillimmatitut ilassutissat. Sanaartornermi ingerlatsinermilu nalorninartortaanut sillimatitut ilassutissat isumaqarpoq, aningaasatigut ajutoorutaasinnaaneranut sillimaniarneq, peqataasup pisortaqaqarfiup akisussaaffigisassaa, pisortat sanaartortitsisuugaangata, ilanngullugu naatsorsorneqartussaammat, OPP-mik isumaqaatigiissumut assersuutiginninnermi. Tamanna peqquteqarpoq OPP-mik suliaqartoq namminersortoq, OPP-mik suliamik sanatitsisuutillugu aningaasatigut ajutoorutaasinnaasut taassuma akisussaaffigisarmagit. Pisortaqaqfilli peqataasoq sanatitsisuugaangat navianartorsiutaasinnaasut pisortat akisussaaffigisarpaat. Taamaattumik assersuutiginninnermi tamakku ilanngullugit naatsorsuutigineqartussaapput eqqortumik tunngaveqarluni aalajangiisoqarsinnaaqqullugu.

Aaqqissuussinissamut periutsit tamarmik immikkut taamanikkussamut aningaasartuutissat kingumoortumik ukioq o-mut utertinneqassapput, aningaasat kaaviiartitat, suliaasanut

ataasiakkaanut tamanut ullutsinni aningaasat nalingi paasiniaarlugit, assersuunneqarnissaannullu tunngavissaqarluarumalluni.

Pingaaruteqarluinnarpoq erseqqissassallugu, suliaritinniakkat tamarmik ataasiakkaarlutik immikkuullarissuseqarmata, tamakkiisumik aningaasartaasa nalilersorneqarnissaat, suliassanut ataasiakkaanut immikkut tulluarsarneqartussaamata.

Ilanngullugu erseqqissarneqartariaqarpoq suliaritinniakkap aallartinneqarnissaanut periusissamut aalajangerniarnermi (assers. OPP imaluunniit qangatut periuseq pisortanit atorneqartartoq) ullumikkut aningaasat nalinginut naatsorsuinerimi assigiingissutsip minnerumaap aalajangiinissamut uuttuutitut kisimi atornissaa naammanngimmat, tassami naatsorsueriaatsini tamatigut nalorninartorpassuaqartarmat. Taammaattumik suliassap ingerlanneqarnissaanut periusissamik toqqaanermut tunngavigisariaqarput tamakkiisumik nalilersuinerit – ima paasillugu: peqataasussanik namminersortunik suleqateqalernissap malitsigisaanik - attuumassuteqartunik kalluangananillu assigiingitsunik arlalissuarnik naatsorsuinerit, ajutoorfiusinnaasut isummersorfigineqarneri ineriartortitsinissamullu tunngasut nalilersoqqissaarneqarnissaat.

Ilanngussaq 2-mi takuneqarsinnaasoq tamakkiisumik aningaasartaqassutsimut nalilersuinerit qanoq suliarineqarsinnaanersut.

Alloriarneq 5 – OPP-mut atatillugu taarsigassaqaalerneq

Namminersorlutik Oqartussat aamma Kommunit aningaasat taarsigassarsiaasa amerlassusaat arlalitsigut pingaaruteqarput:

- Taarsigassarsiat erniaallu akilersorneqarsinnaasariaqarput akileraarutit qaffatsinngikkaluarlugit aamma/imaluunniit sullissinerup qaffassissussaa/ingerlatsinermut aningaasartuutit allanngortinngikkaluarlugit – pissutsit tamakkua allanngortinnissaannut aalajangiisoqarsimangippat.
- Taarsigassarsiaasimasut amerlassusaat ullumikkut siunissamilu atukkiisussanit, aningaasaleerusussinnaasunit allanillu, Landskarsi kommunillu imminut nappassinnaasumik

anigaasaateqarnerannut sukkuunniit nalilersuinissamut ilaatinneqartussaapput. Matumani ima paasillugu isertitassat ilisimaneqareersut piffissami qanittumi ungasinnerusumiluunniit, ingerlatsineranut anigaasartuutissanut, sanaartugassanut anigaasaleeqittarnissanut, akiitsunullu erniaannullu taarsersuilluni akilersuinissamut naammattussatut isigineqartussaallutik.

Taamaattumik missingersuusioneranut naatsorsuisarnermullu namminersorlutik oqartussanut kommuninullu inatsimmi, taarsigassarsiniartarnerit immikkut malittarisassiuunneqarsimapput.

Tabel 2 kapitel 2

§ 6. Naalackersuisut inissianut, inuussutissarsiuutitut attaveqaatinullu suliniutinut aatsaat taarsigassarsinnaallutilluunniit taarsigassarsinissamut akuersisinnaapput, atuisut akiliutaat, pisortat anigaasartuutaasa annikilliat pisortalluunniit kinguneqaatitut isertinneruligassaasa minnerpaamik taarsigassarsiamut atasumik erniat taarsersuutitullu akiliutit matussusersinnaappasigit. Taamattaaq anigaasaliissutit taneqartut ungasissumik isigisumik anigaasarsioneranut politikip attanneqarsinnaaneranut ikiofartuisuussapput.

imm. 2. Imm. 1 aamma anigaasalersueriaatsini tulliuttuni atoneqassaaq:

- 1) akiitsunik pisussaaffinnik tigusinerni
- 2) qularnaveeqqutinik pisussaaffinngoratarsinnaasunik allanik tigusinerni,
- 3) anigaasatigut attartornermik isumaqatigiissuteqarnermi, imaluunniit
- 4) pisortat namminersortullu suleqatigiinneranni assigisaannilu.

Inatsimmi § 24-mi aalajangersagaqarpoq, Naalackersuisut akuersiteqqaarnagit kommunit taarsigassarsiniarsinnaanngitsut, § 33-milu aalajangersarneqarput taarsigassarsiat akiitsullu amerlassusissaat.

Namminersorlutik Oqartussat, kommunit aamma aktieselskabet tamatigut tunngaviumik naatsorsugassaraat

- Taarsigassat erniaqartut tamakkerlugit (brutto) naatsorsornissaat
- Taarsigassaannaaviit erniallit ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit, ima paasillugu pigisat nalillit ilanngaatigineqarsinnaasut taarsigassanut ilanngunnagit (netto).

- Allanut taarsigassaannaviit erniallit ilanngaatigineqarsinnaasut tamaasa peereerlugit nalingi, ima paasillugu taarsigassaannaaviit, namminersorlutik oqartussat komminillu akornanni taarsigassat, aamma namminersorlutik oqartussat aktieselskabillu namminersorlutik oqartussanit pigineqartut akornanni taarsigassat ilanngunnagit.

OPP-mik suliaritinniakkani pisussaaffinnik nalilersuinermi ilanngullugit naatsorsorneqartussaapput, suliap ingerlanerani, piffissami sorlermi, pisorta qarfiit suliffiutaata sorliup, suliap ajutoorfiusinnaasut suut akisussaaffiginerai. Naatsorsueriaatsimi periutsit najoqqutaralugit pisorta qarfiup peqataasup tamakku nalilersugassarai, siunnersuisoqarnermullu aningaasartuuteqartoqarsimappat akiliisussaalluni. Pisorta qarfiup nalilersuineri, kukkunersuisartumit akuerineqarsimasumit avataaneersumit kukkunersioqqissaarneqartariaqarput, sanaartuinissamut aningaasartuutissat aningaasanik amerlasuunik qaangerneqarsimappata, assersuutigalugu 25 mio kr.-inik. Missingersuusiornermut naatsorsueriaatsimullu inatsisip malitsigisaanik nalunaarusiornissami tassunga aalajangersaatissat suliarineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

OPP-mik suliariniakkanut atatillugit taarsigassarsiat paasissutissartaat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfimmu nalunaarutigineqartussaapput, taakku nakkutigisarimmassuk Landskarsip, kommunit aamma pisortat aktieselskabiutaasa tamakkiisumik akiitsui. Ilimagineqarpoq missingersuusiornermut naatsorsueriaatsimullu inatsisip malitsigisaanik nalunaarusiornissami tamakku erseqqinnerusumik malittarisassiorneqarumaartut.

OPP-mik isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu pisussaaffiliinerit naatsorsorneqartarneri ilanngussineq

OPP-mik suliariniagaq pisortanit taarsigassarsinertut suliarineqassanersoq, taamaasillunilu akiitsut tamarmiusut naatsorsorneqarnerannut ilaatinneqassanersoq, OPP-mik suliariniakkap aningaasatigit nalorninartortaasa naatsorsorneqarnerisa aalajangertarpaat:

Tabel 3 kapitel 2

- Sanaartornermi ajutoorfiusinnaasunut aningaasartuutaasinnaasunut aamma piumaneqassutsimut-aamma/imaluun. tikikkuminassutsimut, peqataasooq namminersortoq akisussaatinneqarnerussappat, aningaasat pineqartut taarsigassarsiat naatsorsorneqarnerannut ilaatinneqassanngillat. Peqataasulli namminersortup ajutoorfiusinnaasunut aningaasartuutissat akisussaaffigissanngippagit, taakku pisortat akiitsuinut ilanngunneqassapput.

OPP-mik suliariniakkamut imaluunnit OPP-mut assingusumik suliariniakkamut pisussaaffiit pisortat ataatsimoortumik akiitsuinut ilanngullugit naatsorsorneqassanersut aalajangernissaannut

tunngaviussaaq pisortani naalakkersuisoqarfimmi aningaasaqarnermut akisussaasup, pineqartumi naliginnaasumik naatsorsueriaatsit atorlugit naatsorsuisimanera. Najoqqutassatut tikkuussisutullu titartagaq/takutitaq ataaniittoq atorneqarsinnaavoq:

Tabel 4 kapitel 2

OPP-mik isumaqatigiissutip naatsorsuutaasa inissinnissaat

	Nalornilersitsisinnaasut suuneri			Akiitsunut
		Piumaneqassutsimut	Attavigiuminassutsimut	ilaassappat?
Aningaa-satigut nalorninar-tut kiap akisus-saaffigai?	Pisortanit peqataasup	Pisortat	Pisortat	Aap
			Peqatit namminersortut	Aap
		Peqatit namminersortut	Pisortat	Aap
			Peqatit namminersortut	Aap
	Peqatit namminersortut	Pisortat	Pisortat	Aap
			Peqatit namminersortut	Naamik*
		Peqatit namminersortut	Pisortat	Naamik*
			Peqatit namminersortut	Naamik*

*Peqqutit allat peqqutigalugit nalornissutit pisortanut nuunneqarsimangippata. Tigusiffik: EUROSTAT aamma EIB.

Ilanngutaq 1 – OPP –mik periutsinut ilisarititsineq

Tunuliaqutaa

Taaguutip “OPP”-ip pisortat namminersortullu peqatigiillutik assigiinngitsunik periuseqarlutik pigineqatigiinnerannik aamma suleqatigiinnerannik isumaqarpoq, isumaqatigiissuteqarnerit najoqqutaralugit periusaalluni, pisortat illuliassaannik sanaartugassaannilluunniit allamik, suliffeqarfiup namminersortup suliassamik ingerlatsisuusarfia, ilanngulugit pilersaarusiorneq, sularinninneq, ingerlatsineq, aserfallatsaalisitsineq aamma aningaasartalersuineq akisussaaffigissallugit.

Danskiteuropamiullu OPP-mik misilittagaat tunngavigalugit, OPP-mik periutsit pingaarnerit assigiinngitsut pingasuupput, ukuullutik:

- OPP-mik periusitoqaq, aningaasartalersuilluni akilersuisarnermik tunngaveqartoq
- OPP niueqatigiinnikkut iluanaarniarnertalimmik imaqartoq
  - Atassuteqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periuseq.

Taakkua saniasigut OPS periutsinik taaneqartartut imaluunniit OPP pisortanit aningaasartalersorneqartut nassaassapput, pisortat peqataasut namminersortullu isumaqatigiissutit aqutugalugit suleqatigeeriaasii, sanaartukkanut, ingerlanneqarnerinullu tunngasut. Sanaartugasap tamarmiusup sulisussarsiunneqartarnerasulli suliap/sanaartukkap sularineqarnerata nalaani pisortaqaarfik peqataasoq naafferartunik akilersuisarpoq.

1. OPP-mik periuseq qangatut ittoq

Periutsip uuma tunngavigisarpaa OPP-mik sullisissusap namminersortup (suliffisuaasinnaavoq) isumaqatigiissumik tunineqarnera, tassuunakkut sullississusaaq pisussaaffilerneqartarluni suliassamik ilusilersuinissamut, pilersaarusiornissamut, aningaasartalersuinissamut aamma sanaartornissamut, kingunerisaanillu ingerlatsinissamut aserfallatsaaliuinissamullu (aningaasaleeqqinnissat ilanngullugit) pifissap isumaqatigiissutaasup sinnerani, nalinginnaasumik ukiut 20-it 30-illu akornannik sivilisussuseqartartumi.

Pisortaqaarfiup peqataasup (suliakkiisup) peqataasumut namminersortumut (sularinnittumut) akiliutigisartagaat tassaakkajuppoq aningaasanik atorneqartussanik akiliisarneq. Akilersuinissaaq taamaattoq arlalinnik piumasaqaatitaqartarpoq, OPP-mik isumaqatigiissummi erseqqissarneqarsimasunik. Taamaasillunilu OPP-mik sularinnittup OPP-mik suliakkiisumut sanaartugaq atugassanngortittarpaa, akit siumut aalajangerneqareersimasut, ukiukkaartumillu

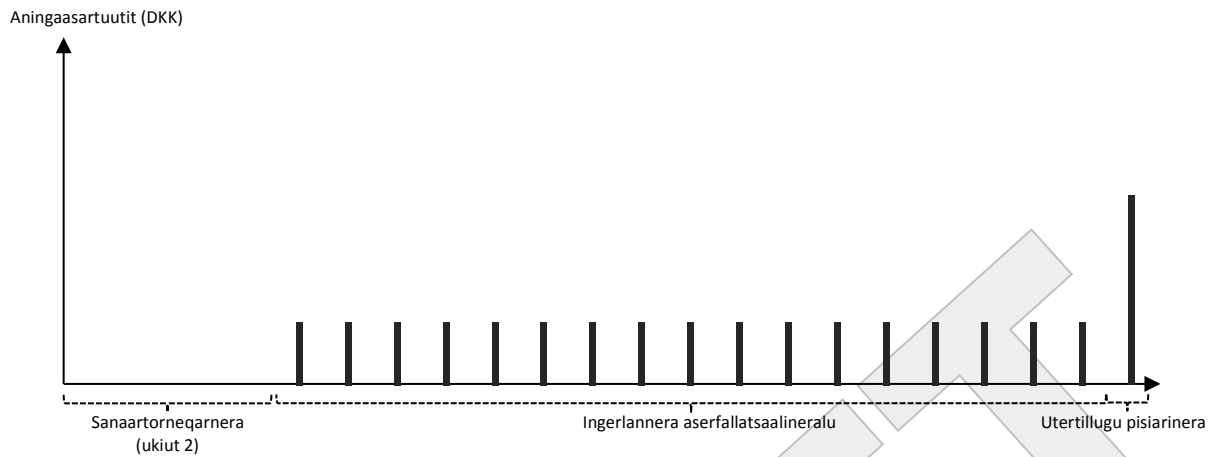
naleqqussarneqartartut, siumoortumik akit allanngoriartornerisa naatsorsorneqartarnerinut najoqqutaasartut, atorlugit.

OPP-mik isumaqatigiissut aningaasarsiornikkut kajuminnartortalerlugu aaqqissuunneqartarpoq, suliakkiisup suliarinnittullu peqatigiillutik suleqatigiinnerannut sakkortusaataasartunik.

Piffissap isumaqatigiissutip naaffiani assigiinngitsunik aalajangersaasoqartarpoq. Nalinginnaanerpaasoq tassa paarlaasseqatigiinnissamut periarfissamik taaneqartartoq, pisortanit peqataasup pisinnaatitaaffigisarlugi peqataasup namminersortup tuniniagaanik pisiarinninnissani, assersuutigalugu atuarfik imaluunniit napparsimavik (sanaartugaq nalilik OPP-mik isumaqatigiissumi pineqartoq). Aki siumut aalajangerneqareersimasoq atorneqartarpoq, assersuutigalugu sanaartornermi aningaasartuutissatut naatsorsuussat 55 %-tii, isumaqatigiissut ukiunik 30-inik sivilissuseqartillugu. Suliarineqartoq aamma niueqatigiinnertalimmik ilaqarpat (imaappoq assersuutigalugu pisortanut attartortitsinerup saniatigut, allatigut niuernikkut aningaasanik isaatitsisoqarsinnaappat) periarfissaasarpoq OPP-mik isumaqatigiissut utertitsilluni pisinissamik ilaqanngitsoq, piffissalli isumaqatigiissutip naaffiani OPP-mik suliarinnittup suliaq/sanaartugaq pigilersarlugu.

OPP-mik periuttip qangatut ittuq iluaqutigaa aningaasartaasa ataatsimoortut malitsigigajummassuk iluaqutitaqaratarnera, sanaartorneq ingerlatsinerlu isumaqatigiissummut ataatsimut katersorneqaraangata. Ilutigaluguttaaq OPP-mik suliarinnittussamut pilerinarnerulersarpoq sanaartornermi piffissap eqqortinnissa, aningaasat atorneqartussat aatsaat akiliutigineqartarmata sanaartukkap atorneqarnissaata akuerineqareerneratigut. Taamaasilluni aningaasatigut ajutoorfiusinnaasutut nalorninartut amerlanersaat peqataasunit namminersortumit akisussaaffigineqalersarlutik. Periuseq taanna tamatigorluinnagajak akisunerusarpoq, suliasap assingata nammineq akilersornissaraluanut naleqqiullugu. Tamatuma pequtigisarpaa OPP-mik suliarinninnjartup piumasarisarmagu, nalorninartunut akisussaaffimmik tigusinermini akilerneqarnissi. Akiliineq tamanna pisortanit peqataasup sillimmasiinerlut akiliutaatut isigineqarsinnaavoq, ajutoorfiusinnaasunik akisussaaffimmik namminersortunut tunniussinermi.

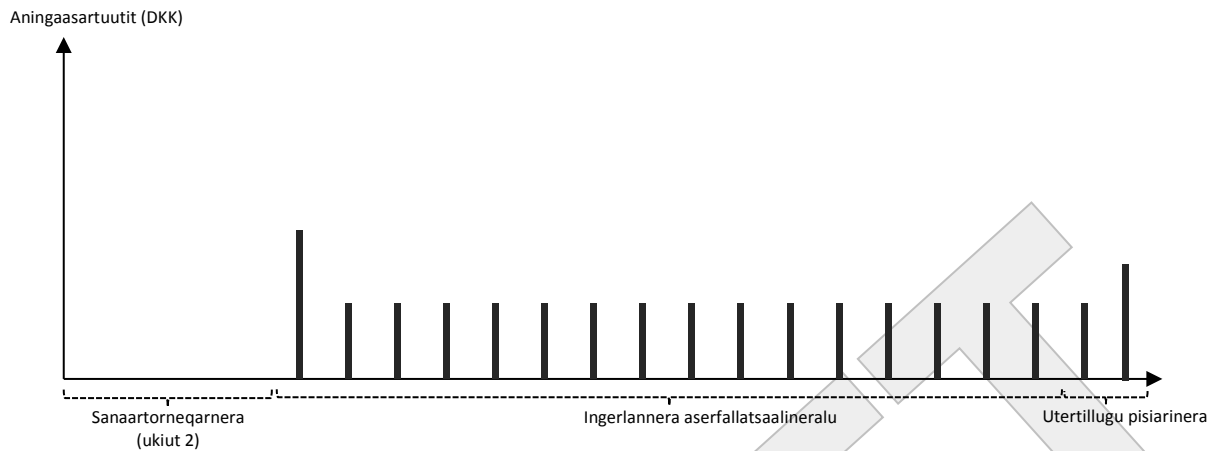
Assitaq 2 kapitel 2

OPP-mik qangatut periutsimut akilersuinermi aningaasat ingerlaartarnerannut takussutissiaq:

Qulaani titartakkap takutippaa sanaartugassaq ukiunik marlunnik sivilissuseqartussat pilersaarussiaq, malitsigisaanillu ingerlanneqarneranut piffissaliussiaq, tassani pisortanit peqataasoq aningaasanik atorineqartussanik ukiumoortumik akiliisarpoq, piffissallu isumaqatigiissutaasup naanerani utertitsilluni pisiarinniffia. Periarfissaasarportaaq sanaartukkap inerineqarluni atorineqarsinnaanerata akuerineqarnerani pisortanit peqataasup aningaasat atorineqarsimasut tamaasa, ilaannaaluunniit akilersinnaasarlugit. Uani akilersuinermit periuseq imatut isikkoqarsinnaavoq (naatsorsuutigineqarpoq suliap atorineqarsinnaasutut akuerineqarnerani akiata ilaata akilerneqarnissaa):

Assitaq 3 kapitel 2

2. OPP niueqatigiinnikkut iluanaarniarfittalik

Periuseq una niueqatigiinnikkut iluanaarniarfitta qarpoq, aammali OPP-mut qangatut periutsip asserluinnangajaanik imaqarluni.

Periutsip tunngavigaa (soorluli OPP qangatut periutsimi) OPP-mik suliarinnittussamut namminersortumut (suliffissuaasinnaavoq) isumaqatigiissuteqarneq, tassani suliarinnittussap pisussaaffilerneqartarluni suliassamik ilusilersuinissamut, pilersaarusiornissamut, aningaasartalersuinissamut sanaartukkallu naammassinerani ingerlatsinissamut aserfallatsaaliuinissamullu (aningaasaleqqinnissat ilanngullugit), piffissap isumaqatigiissutaasup sinnerani, nalinginnaasumik ukiunik 20 -30-inik sivissuseqartartumi.

Suliap ingerlanneqarnerata nalaani OPP-mik suliarinnittup periarfissarisarpaa sullississutimi ilaannik allanut nioqquteqarnissani. Allatut oqaatigalugu: Sanaaq, OPP-mi isumaqatigiissummi pineqartoq inuussutissarsiutigalugu ator neqarsinnaavoq. Niueqatigiinnikkut iluanaarniarsinnaanermut aamma atasinnaavoq OPP-mik isumaqatigiissut akuersissutitalimmik ilaqarsinnaammat, tassuunakkut suliarinnittussap suliassaq ilusilersorlugulu, sanaartorlugulu, ator neqalerpallu ingerlallugulu aserfallatsaaliorsinnaallugu piffissap isumaqatigiissutaasup iluani, akilersuisitsisinnaanermut

akuersissummik tunineqarnermigut. Taamatut periutsemi sanatitsiniartup suliakkiisup neqeroorutigisinnaavaa akuersissut iluanaarutitalik akiliutitalimmik. Akuersissummi akiliutitalimmik isumaqatigiissutaasarpog OPP-mik suliarinninniartup akileraarutitamik akilersuinissaminut pisinnaatitaaffigilersarmagu sanaartukkamut attuumasumik atuisut akiliisinneqartarnissaat. Periuseq taanna atorineqartarpog OPP-mik sanasup takusinnaagaangagu annertuumik aningaasatigut isaatitsiffiusinnaasog.

Piffissamut isumaqatigiissutip atorunnaarfissaanut aalajangersakkat OPP-mut periutsimut qangatut ittumut assigusut atorineqartarpog.

3. Atassuteqaqatigiissutsinut immikkuullarissumik aningaasalersueriaatsimut periuseq

Aningaasartalersueriaatsip aaqqissuusseriaatsillu uuma tunngavigaa suliffeqarfimmik 100 %-imik namminersorlutik oqartussanik pigineqartumik pilersitsinissaq, taassuma isumagissallugu pilersarusiorneq, ilusilersuineq, aningaasartalersuineq aamma sanaartorneq kiisalu attassuteqaqatigiinnermut sanaartugaappat annertoog, ingerlanneqarnera isumagisinnaallugu. Aningaasartalersorneranut tunngaviusarput, aningaasartalersuinissanut taarsigassarsiniartarfinnut suliffeqarfiup taarsigassarsiniarnissaa, namminersorlutik oqartussat akuersiteqqaarlugit akuersiteqqaanngikkaluarlugilluunniit. Periuseq taanna suliassanut immikkorluinnaq ittunut inuiaqatigiinnullu pingaaruteqarluinnartunut atorineqarsinnaavoq, aatsaallu immikkorluinnaqqissaag ittuni, pingaaruteqarluinnartunilu, suliassanik pisariusorujussuarnik amerlasoorsuarnillu aningaasaliiffiqineqarnissamik pisariaqartitaqarfiusunut, nuna tamakkerlugu immikkoortortani attaveqaqatigiissutsinut pilersarusiorneranut ilaatinneqareersimasunut.

Suliffeqarfiup namminersorlutik oqartussanik pigineqartup taarsigassarsiniartarfinnut aningaasanik taarsigassarsinerisigut, imaluunniit namminersorlutik oqartussat taarsigassarsitseqqinnerisigut, periuseq una aningaasartalersorneqartarpog. Periutsemi uani atuisartut akilersuisinneqartarpog – ingerlatsinermut aserfallattaaliuinernullu aningaasartuutit matussuserneqareernerini – akiitsunut erniaanullu akiliutitut atorineqartartunik.

Aningaasat tamarmiusut aamma ajutoorfiusinnaasunik naatsorsuineq

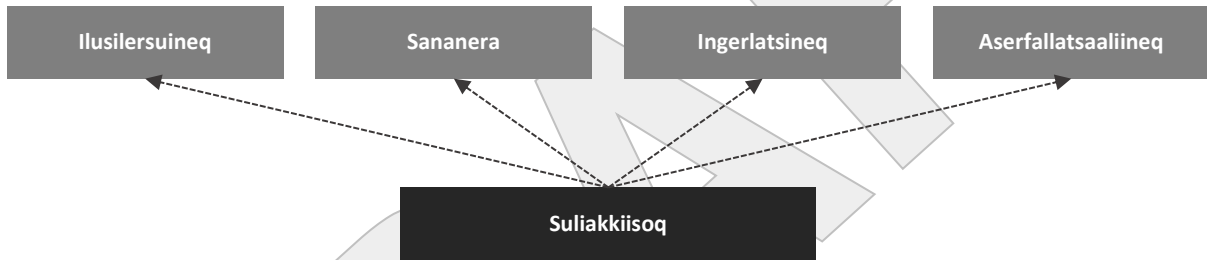
Sanaartugassanut pisortat namminneq ingerlataannut naleqqiullugu OPP-mik suliaritinniakkanut pisortat atuuttarfiat suliassaallu allaanerujussusarput.

Sanaartugassani qangatut pisortanit qangatut ingerlanneqartartuni, sanaartugassap suliarinerani aamma ingerlanneqarnerani pisortat qitiusumik inissisimasarput, ima paasillugu pisortaqaarfiup

peqataasup aamma suliaq tamaat aquttarmagu sanaartuinissap aallartinneraniit, illuliap atorpeqalerluni ingerlanneqarneranut, tassungalu atatillugu ingerlatsineq aserfallatsaaliuinerlu ilanngullugit. Tamanna aamma isumaqarpoq, pisorta qarfiup peqataasup suliassaararpassuit OPP-mik sularineqartumiit amerlanerujussuit ataqatigiissarlugillu akisussaaffigisarmagit, tamatumalu malitsigisaanik nalorninartut ajutoorfiusinnaasut amerlaneroqisut.

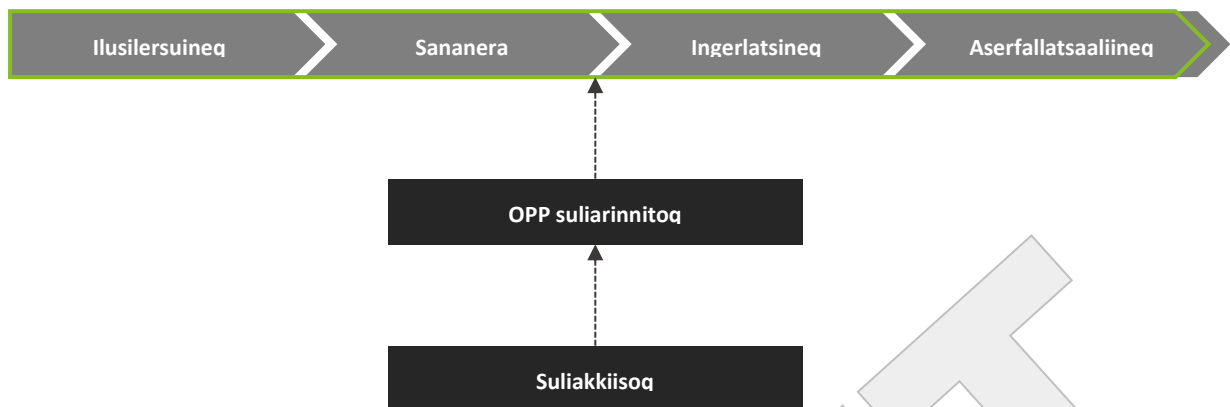
Assitaq 4 kapitel 2

Sanaartugassani qangatut pilersarusiorlugit ingerlanneqartartuni pisorta qarfiit suliakkiissut isumagisassai imatut takutinneqarsinnaapput:

OPP atorlugu sularitinniakkami pisortat suliassaat akisussaaffiilu allaanerujussuusarput, ataani assitaliussami takuneqarsinnaasutut, tassani OPP-mik sularinnittussap akisussaaffigisarmagit sulariniakkami piffissap ingerlanerani immikkoortut tamaasa. Pisorta qarfik peqataasoq aqutsisarpoq isumaqatigiissusiorneq atorlugu, qulakkiiginnartussaallugulu OPP-mik sularinnittussap isumaqatigiissummi allaaserineqarsimasut najoqqutaralugit suliassani naammassisimanerai.

Assitaq 5 kapitel 2

OPP-mik suliassami immikkoortortat takutinneqarnerat:

OPP-p atorineqarnissaanut tunngaviusarpoq qulakkeerneqarniassammat nalorninarpoq ajutoorfiusinnaasoq sorleq peqataasup sorliup akikinnerpaamik sularissallugu pikkorinneruffigineeraa – taamaattumillu akisussaaffigilersarlugu. Taamaasiornikkut qulakkeerneqartarpoq suliassap aningaasartaqassusia ataatsimut naatsorsorlugu iluaqutaanerpaasussap nassaarineqarnissaa. Suliap tamakkiisumik aningaasatigut iluaquusiisussa qamatigut akikinnerpaajusariaqanngilaq, tassaasinnaallunili pisortat aningaasaliinermikkut pissarsiarisinnaasaat annerpaaq, annikinnerpaanik nalorninarpoq aningaasartuutaaffiusoq. Tamatumunnga pequtaasarpooq peqataasup namminersortup pisussaaffigisarmagu sanaartornissaa, malitsigisaanillu ingerlanneqarnissaa. OPP-mik sularinnittussamut pilerinarnerutitsilerneq uaniittarpoq, sularinnittussap suliassaq tamaat ataatsimut isigalugu naatsorsuusiortussaammagu, piffissami isumaqatigiissutaasumi tamarmi, pilersaarusiulernermit naammassilluni ingerlanneqalernera asserfallatsaaliorneralu ilanngullugit naatsorsuusiortussaallugit.

Ataatsimoortumik aningasaqassuseq: assersuutit piviusut

Piffissaq illuliornerup sanaartornerullu nalaa

Illulianik sanaartugassanillu allanik sularinneriaatsip qangatoortup aaqquissuunneqartarnerani pisortat suliakkiisut akisussaaffigisarpaat sanaartukkap piffissaliusseq aamma missigersuutit eqqortillugit naammassineqarnissaa. Qaqutigoortuunngilaq pisortat sanaartortitaat kinguaattoortumik inerneqartarneri aamma missingersuusiornermiit akisunerusarneri. Pissutsit tamakku tamarmik pisortanut aningaasartuuteqarnerunermik nassataqartarput. OPP-milli OPP-

mulluunniit assingusumik isumaqatigiissuteqarnermi pisortaqaarfiup suleqataasup pisussaaffivini kisiisa isumagissavai, peqataasumulli namminersortumut suliakkiissutigisarlugu sanaartortitsisuuneq, matumanissaaq sanaartornissamut suliffiusussamik pilersitsinissaq aamma aningaasatigut ajutoorfiusinnaasut nalorninartortaasa akisussaaffiginissaat.

Atorneqalernera

Illuliap sanaartukkalluunniit atorneqarsinnaalerneranut atatillugu, isumagisassaqaartuaannarpoq illuliap sanaartukkalluunniit ingerlanneqarnissaanut attuumassuteqartunik aamma entreprenør it ingerlatsinermillu suliaqartussat assigiinngitsut ataqatigiissaarnissaanut tunngassuteqartunik, tamakkulu pisariusinnaasarput. Assersuutigalugu illuliap silaannarissarfilersornerata atorneqalernera nukippassuarnik atuiffiusinnaasarpoq. OPP-milli suliamik isumaqatigiissuteqarnermi OPP-mik suliarinnittup akisussaaffigisarpaa illup ajornartorsiutitaqanngitsumik atorneqalernissaa, matumanissaaq illumi teknikkikkut atortorissaarutik ikkussuunneqarsimasut ajoquteqannginnissaat, isumaqatigiissumi piumasagaatit najoqqutaralugit.

Ingerlannera aserfallatsaaliorneralu

OPP-mik isumaqatigiissutip aalajangersimasut qulakkeertussaavaat illuliap attaveqatigiinikkulluunniit sananeqartup allap, piffissap isumaqatigiiffiusup ingerlanerani, ataavartumik aserfallatsaaliorneqarnissaa. Tamatumunnga pequtaasarpoq sanaartortussap akinik neqeroorusiornermini aserfallatsaaliuinissap akissaa ilanngutereersimasussaammagu, taamaasillunilu sanaartortoq isumaqatigiissummi pisussaaffilerneqarmat aserfallatsaaliuinerup qulakkeerneqarnissaanut. Taamaaliornikkut OPP-mik isumaqatigiissuteqarnerup qulakkeerineqataaffigisinnaavaa, pisortat illutaanni aserfallatsaaliuinissanut akissanik kinguaattuunngissanik.

Isumaqatigiissusiornerit aqqutigalugit arlalissuarnik sakkussaqaarpoq, aserfallatsaaliuinissat qulakkeerneqarnissaanut. Pisisissamisoorluinnassaaq pingaarnarpaatut piumasarissallugu sanaartortussap akinik neqeroorusiornermini, ingerlatsinermut aserfallatsaaliornissamullu pilersaarummik neqeroorutini ilaqartissagai.

Ilanngullugu piunasaqaataasinnaavoq, assersuutigalugu, aningaasat ingerlatsinissamut aserfallatsaaliinissamullu atorineqartussat konto-mut matoqqasumut ikineqarnissaat, tassuunakkut pisortaqrarfiup peqataasup ataavartumik malinnaaffigisinnaassammagu, aningaasat tiguneqartartussat isumaqatigiissummi ingerlatsinermut aserfallatsaaliuinnissamullu siunertarineqartunut atorineqarnersut. Kiisalu pisortaqrarfiup peqataasup piunasarisinnaavaattaq konto-mik pineqartumik piginnittuulersinnaanissani, isumaqatigiissummi ingerlatsinissamik aserfallatsaaliinermillu sumiginnaasoqarsimatillugu, peqataasulluunniit namminersortup suliffiutaa, OPP-mik suliarinnissimasoq, akiliisinnaajunnaarluni unittuussangaluarpat.

Ilanngutaq 2 – tamakkiisumik aningaasanik nalilersuinnermut assersuut

Ilanngutat aappaata siunertaraa takutinniassallugu OPP imaluunniit OPP-mut assingusumik isumaqatigissutit tamakkiisumik aningaasartaasa nalilersorneqartarneri qanoq suliarineqartarnerisut. Pingaaruteqarporli erseqqissassallugu suliniutit tamarmik assigiinngitsulluutik immikkuullarissuummata, taamaattumik pisariaqartarluni tamakkiisumik aningaasartaannik nalilersuinissaq suliniutinut ataasiakkaanut tamanut tulluarsarneqartariaqarluni.

Misissueqqissaarnissamut aallarniutaassaaq OPP-mik suliarineqartussatut, pisortanit peqataasut namminneerlutik ingerlatassaattut pilersaarusiamik assersuusiorneq. Alloriarneq siulleq tassaavoq OPP-mik suliariniakkap suuneranik nassuiaasioq, assersuusiasammullu tunngavilersuineq, ilanngullugit aqqissueriaatsinut tamanut atasumik aningaasat ingerlaarnissaannik misissuineq. Aningaasat ingerlaarneri imaakkajupput:

- **OPP-mik periuseq:** Isumaqatigiissutsip atuuffiani aningaasanik atugassanngortitsilluni akiliisarnikkut aamma isumaqatigiissutsip naaffiani utertitsilluni pisinissaq.
- **Pisortat periusaat qangatut ittoq:** Sanaartornissamut aningaasartuutissat, ingerlatsinissamut aamma aserfallatsaaliuinnermut piffissap OPP-mik isumaqatigiissutit sivosoqataanut aningaasartuutissat, kiisalu sanaartornermi ingerlatsinermilu nalorninartunut ajunaarutaasinnaasunut aningaasartuutissat.

Aaqquissuussinissanut periutsini tamani aningaasat nalingi ukioq 0-mut utertinneqassapput, aningaasat sulianut ataasiakkaanut atorineqartussat ingerlaarnerisa ullumikkumut nalinginut uuttoorneqarnissaannut assersuusiornissaq tunngavissaqaqqullugu.

Ilisimatitsissutaassaaq aningaasat ingerlaarnerisa nalgisa allangortinnerinut, allangortitsinnermut naalagaaffiup ernianut akigititaanik aalajangersimasumik toqqaasoqassaaq. Aningaasap nalingata allangortinnerani erniap imarisarpaa assersuutigalugu teknikkikkut siunissami ineriartornissamut ilimagisat, aningaasatigut nalorninartunik ajutoortoqarsinnaanerani akisussaaffilerneqarnermut taartisiasat aamma allatigut aningaasaliinissamut periarfissat. Aningaasat nalgisa allangortinnerannut erniamik toqqaanissaq *Inuiaqatigiit aningaasaqarneranni sunniuteqaatissanik naliliinermi saqqummiussinissamut ilitsersuut* najoqqutaralugu pissaaq.

Pisortat qangatut periusaannut ilaatinneqassaaq aningaasatigut nalorninartuni ajutoorfiusinnaasunut tapi, ajutoorfiusinnaasunut naleqquttuusussaaq, periutsip taassuma atorineqarnerani pisortat akisussaaffigisagaat. Tamatumunnga peqqutaavoq pisortat namminersortullu aningaasartalersueriaasiinut akit eqqortumik assersuunneqarsinnaannginnerat, ajutoorfiusinnaasut nalimmassarneqarneri ilanngutinngikkaanni. Allatut oqaatigalugu nalorninartut ajutoorfiusinnaasut, OPP-mik suliarinnittussamut tunniunneqartut ilanngullugit naatsorsorneqartussaapput, OPP-mik suliaannut assitaliussami 2-mi assersuutaasut eqqornerusumik assersuunneqarnissaannut.

Tabel 1 ilanngutaq 2

Suliariniakkani tamani immikkut isummerfigineqassapput ajutoorutaasinnaasunut tapit qanoq annertutigissanersut, tapillu ilaatigut makkunanga ilaqassapput:

- Sanaartornermi kinguaattoornikkut akillu qaffannerisigut ajutoorfiusinnaasut
- Ingerlatsinerup nalaani akit qaffannerisigut ajutoorfiusinnaasut
- OPP-mik suliap pineqartup atorineqalerneranut atatillugu nalorninartut ajutoorfiusinnaasut
- Erniatigut ajutoorutaasinnaasut.

Ajutoorutaasinnaasunut tapiliussat amerlassusaat suliamiit suliamut annertuumik assigiinngissuteqarsinnaapput ukiuni ataasiakkaani, isumaqatigiissutip atuuffiani, assersuutigalugu sanaartukkamut aningaasartuutit 5 % aamma 12 % akornanni nikerarsinnaallutik aamma 10 % tikillugit ingerlatsinissamut aningaasartuutissanit. Tamakkiisumik aningaasanik nalilersuinerup suliarinerani allaaserineqartussaavoq uppersarsarneqarlunilu, ajunaarutaasinnaasunut tapi qanoq aalajangersarneqarsimanersoq.

Tamakkiisumik aningaasat nalinginik ullutsinnut nalinginut naatsorsueriaatsimut assersuut

Tamakkiisumik aningaasanik naatsorsueriatsimi, OPP-mik suliassap akiata nalingata ullutsinni aningaasat nalinganut assersuunneqarfiani atorneqarpoq pisortat qanga periusersartagaat, imatullu assersuusiorneqarsinnaalluni. Atorneqartoq tassa ilinniarfiliassatut sanaartuqaq.

Uani assersuusiami atorneqarpoq OPP-mik isumaqatigiissut ukiunik 20-inik sivisussuseqartoq, isumaqatigiissutillu naanerani paarlaasseqatigiinnissamut periarfissalernerneqarsimasoq. Paarlaaseqatigiilluni periarfissiinermi pisortanit suleqataasoq pisinnaatinneqartarpoq, peqataasup namminersortup ilinniarfiliamik tuniniagaanik pisinissaminut, akit siumut isumaqatigiissutaareersimasut atorlugit.

OPP-mik suliap ullumikkumut nalingata aalajangernissaannut ukiumoortumik akiliutaasartussat nalingi, ukiuni 20-ni ingerlanneqartussat, allatut nalilerneqassapput, ukioq 0-p nalingatut utertillugit. Ilanngullugu naatsorsuutigineqarpoq, isumaqatigiissutip naanerani utertitinissamut periarfissaliussaq atorneqassasoq, taamanikkullu akiliutissap naliga, ullumikkut aningaasat nalinginut naatsorsuunneqassaaq.

Tabel 2 ilanngutaq 2

OPP-mik suliap ullumikkumut nalinganut naatsorsueriaaseq

		2017	2018	2019	2020	2022	2024	2030	2038
Akilersukkat	t.kr.	-	-	(9.309)	(9.449)	(9.734)	(10.029)	(10.966)	(12.353)
Uterillugit pisiat	t.kr.	-	-	-	-	-	-	-	(64.870)
Aningaasartuutit katinneri	t.kr.	-	-	(9.309)	(9.449)	(9.734)	(10.029)	(10.966)	(77.223)
Nalimmassaanermit kisitsit	kisitsit	0,97	0,92	0,87	0,83	0,74	0,67	0,48	0,31
Aningaasat ullumikkut naligi	t.kr.	-	-	(8.131)	(7.819)	(7.229)	(6.683)	(5.282)	(24.127)
Ullumikkut naligisa katinneri	t.kr.	(135.196)							

Pisortat qangatoortumik peruserisartagaannut atatillugu, ukiut 20-it ingerlaneranni aningaasartuutaajumaartut tamaasa ilanngunneqassapput, tassaasut sanaartornerup nalaani naafferartumik akilersugassatut ilimagineqartut. Sanaartornermut aningaasartuutissat qaavannut 5 % ilanngunneqassapput, ajutoorutaasinnaasunut taaneqareersunut tapiliutassat. Taakkunungalu ilaassapput ingerlatsinissamut aserfallatsaaliuinissamullu, ukiuni tamani suliap atuuffissaani, aningaasartuutissatut missingersuusiari neqarsimasut. Tamannartarpiaa assersuusiornissamut misissueqqissaarnermut ajunakusoortitserujussuuartarpoq. Ingerlatsinermit aamma aserfallatsaaliuinermit aningaasartuutissat amerlanerpaasarput, assersuutigalugu ukiut 20 -30-it ingerlaneranni. Siu moortumik aalajangiiffiginissaat ajornartorujussuulluni. Apeqqutaasarpoq sanaartukkap qanoq suliarineqarsimanera, matumanissaaq ilusilersonera atortussallu suunissaannik toqqaanerit, kiisalu atortut akiisa assigiinnginnerannik sunnerneqartarput, aamma nalinginnaasumik ileqquliunneqarsimalluni, missingersuusiormi aningaasanik ikippallaarisarneq.

Ingerlatsinermit aserfallatsaaliormullu aningaasartuutissat eqqoriarneqartarput, ajutooruteqarsinnaanermullu tapimik ukiumut 2 %-imik ilaneqartarlutik.

Tabel 3 ilanngussaq 2

Nammineq sanaartugassat akiisa ullumikkut aningaasat naliginut nuussinermi naatsorsueriaaseq

		2017	2018	2019	2020	2022	2024	2030	2038
Sanaartugassanut aningaasaliissut	t.kr.	(53.603)	(51.188)	-	-	-	-	-	-
Ingerlatsineq aserfallatsaaliinerlu	t.kr.	-	-	(4.715)	(4.785)	(4.930)	(5.079)	(5.554)	(6.256)
Aningaasartuutit katinneri	t.kr.	(53.603)	(51.188)	(4.715)	(4.785)	(4.930)	(5.079)	(5.554)	(6.256)
nalimmassaanermit kisitsit	kisitsit	0,97	0,92	0,87	0,83	0,74	0,67	0,48	0,31
Aningaasat ullumikkut naligi	t.kr.	(52.172)	(47.197)	(4.118)	(3.960)	(3.661)	(3.385)	(2.675)	(1.955)
ullumikkut naligisa katinneri	t.kr.	(157.575)							

Assersuutini marlunni aningaasartuutissat tamarmiusut nalingisa ullumikkumut aningaasat nalinginut utertinneqarnerinut assersuusiani nalingi imaapput

OPP-mik suliaq 135 mio. kr.

Pisortat periusaat qanganisaq. 158 mio. kr.

Erseqqissarneqassaaq assersuutini marlunni takutinneqartuni aningaasat kaaviiartinneqarnerisa naatsorsorneranni, akit nalingisa allanngortinnissaannut erniaritinneqartussamik toqqaanermut akit allanngujasorujussuusarmata, taamaattumik pingaaruteqarluinnarpoq taarsigassarsiat ernianut akia eqqoqqissaartup atorneqarnissaa. Misikkarissutsimut tabililiami ataani takutinneqartumi erserpoq, pisortat periusaannut qangatoortumut aningaasartuutit ullumikkumut nalinginut nuukkaanni, annikinnerusut OPP-mut aningaasartuutitut naleqqiullugit, taarsigassarsinermut erniat 2,6 % - tiugaangata, ernernerali killormut saattarpoq ernialiussat 2,6 %-imit qaffasinnerugaangata.

Tabel 4 ilanngutaq 2

Nalimmas s aanermut erniat	OPP	Pisortat sanaartortitsisorlugit
2,6%	(196.312)	(182.556)
3,6%	(172.477)	(173.109)
4,6%	(152.319)	(164.843)
5,6%	(135.196)	(157.575)
6,6%	(120.588)	(151.151)
7,6%	(108.069)	(145.447)
8,6%	(97.294)	(140.356)

Aallerfik: Deloitte-analyse